

309586

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూలై నెల 16 వ తేది బుధవారము

NO. 89.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస బహుళ చవితి ర.

సంచిక ౮౯

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాజిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక కాబివారీచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్వసమ్ వుప్పు పచ్చ అన్నభేది
ఆర్కాటు అంటురొగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

(1601)

పోస్టు బాక్సు నెం. 12. మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
వంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీతో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డిపో,

6, తంబుకెట్ట వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

మలయ చందనము

(1251) మలయచందనము మృతకాసు
మందు వుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. అత్యంత శుభ్రము. పిత్తకాశ
మాన్యును కఠినశిశ్నల వనితలను. ఉచ్చ
మైన మామలయచందనము ఎటువ
తెలుపు, వచ్చు అను మామల విధముల
మలయచందనము మామలలో మున్నును. డబ్బీ 1-1 2-0-0
గంధర్వఫార్యునీ, రాజమండ్రి

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
వ్యక్తిత్వముల గూర్చియును గురించిన శాస్త్రీయచర్య
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
విన్నపము చక్కని గ్రంథము. వెల ౫0-0-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు

Mr. G. W. M. Reynod's Novel

Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroins of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Lovers of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రా టానిక్ పెరలు

నీ ఇది బలహీను
లకును నీరకు
లకును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, శ్వాసకము
తక్కువగను,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండుట,

వనియంజెంతమాత్ర మిచ్చు లేకుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనము,
ఆయానము, కుక్షనప్తముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయ
ములకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మెదడు
లగు వారికి ప్రత్యక్షమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
శేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినును
ఒక బాడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-3 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

వశినము! వ రి మ ర ద్ర వ్య ము ల రా జా నవినము!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆర్కహార్ సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత ముఖమయిన వాసనను ఆమ
ధవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
నేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలంచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.
వెల ౩ ప్రాము బుడ్డి 1-3 రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
,, 1 ప్రాము బుడ్డి 1-3 ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, ౩ అవున్నబుడ్డి 1-3 ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లేయింగియో డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, బామ్బాయ్ వీధి, బొంబాయి

ఆదిమ ఆంధ్రులు II

జూలై 2 వ తేది వారపత్రికలో ఆదిమ ఆంధ్రుల గమనము సంక్షిప్తముగా వివరించుచుంటిని. ఇక, దీని పరిమార్చు మార్గములను విచారింతుము.

గృహనిర్మాణము

విశాఖ, అమెరికా ఖండములందు గృహనిర్మాణము మధ్యను ప్రభుత్వమువారు పరిష్కరించుచున్నారు. ఆ దేశములలో పరిశ్రామిక స్థానములు జనసంక్లిష్టములై, సాంఘికార్థములు పుట్టుచున్నందున, గృహనిర్మాణ సంస్కరణ భారము ప్రభుత్వము మీదనే పడుచున్నది. గృహములకును, నీరులకును గల సంబంధముగూర్చి పి. హార్మన్ అను వండితు డిల్లు ప్రాసెసున్నాడు. తమవద్ద నివాసమున కర్హమైన గృహము ఖైలుంబునుయొక్క కారీక షేరుమునకును మానసిక షేరుమునకును మొదటి ఆనందము. పిల్లలు నీటియు విశేషమున గల శ్రీ పురుషులకు పెరుగుటకును, సంసారము అనుభవమైన శ్రీలితులందుటకును, రుంది ఇల్లు ఆత్మసంతోషము. అనంతరము గురు పరిశ్రమలందు, పడవుజీవనము, శేరములు, మొదలగు గమన విధములయిన సాంఘిక కలువములు శరంపరముగ ప్రారంభమగును.

సాంక్రామిక వ్యాధులను వ్యాపింపజేయు కారణములు లేమయు, నురికిము, జనల ఒత్తిడియు, నయమున్నవి. ఇంటియగక, నీరునలన దేహ వార్ధక్యముగ్గి డిపిరి తిత్తులకును, చర్మమునకును సంబంధించిన వ్యాధు లెక్కువగును" అని డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తమ ఆరోగ్యకాశ్రమమున ప్రాసెసున్నాడు. ఈ విషయము సభిక్షముగ డెలిసికొన గోరువారు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి ఆశ్రయత్రయ గ్రంథము అడగోరుచున్నాను. విశాఖ, అమెరికాలలోని పెద్దపట్టణములందు, కొద్దికాలముననే జీవించునట్టి కార్మికులకు చవుకయు, ఆరోగ్యవంతులను నగు ఇండ్లయొక్క ఆనందము హెచ్చుగనున్నది. పెట్టుబడిదారు లిట్టియిండ్లను గట్టించుచున్నారు. కాని, వారు దీనిని తృప్తికరముగ నిర్వహించ ననుభవముగ నున్నారు. గృహనిర్మాణ విషయవిచారణ బూనుటకు బాతీయ రాష్ట్రము, సాంఘిక, సంఘములు ఏర్పడుటచే, పెట్టుబడిదారు లీర్వనకరమున తృప్తికరముగ నెవ్వలేరున్నారనియు కావున దొరతనమువారు కాననమునను, పోర్తాగళులు వలనను, భనసహాయమునను నీనిని సాధించుటయి యున్నదనియు సారాంశము లేట్లుబడినది. 1889 సంవత్సరమునుండియు నీవిషయమై అంతర్జాతీయసభలు, కాన్ఫరెన్స్, ఆక్టోబర్, బోర్డో, బ్రుసెల్స్, డెల్లొ డాల్ఫిన్, లీజ్, లండను, విజ్నా, హేగ్ మున్నగు నగరములలో సమావేశమగుచు, గృహనిర్మాణ సంస్కరణమార్గముల నిరూపించుచున్నారు.

సహాయ మార్గములు

విశాఖ ఖండమునందలి పెక్కుదేశములలో కార్మికులకు మంచి ఇండ్లనుగట్టించు విషయమై దొరతనపు సహాయము లేదు. యొకవిధమున జేయబడరల యునని, కాననము చేయబడియున్నది. ఈ సహాయవిధాన మొక్కక్క దేశములో నెక్కొక్కవిధముగ నున్నది. మొత్తమున నీ సహాయ మార్గములు మూడు విధములుగా నున్నవి.

- (I) ఇండ్లను అడ్డకుగాని, అయ్యకమునకు గాని కట్టించుట మూలమున.
- (2) దొరతనమువారి యోగ్యగర్భులకు.
- దీనిని ఆస్తియా, జర్మనీ, హంగేరీ, రొమేనియా దేశములలో సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములు నిర్వహించుచున్నవి.
- జర్మనీ, స్విజరులాండు, రొమేనియాలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దీనిని నెరవేర్చుచున్నవి.
- జర్మనీ హంగేరీ, రొమేనియాలో మునిసిపాలిటీలు కూడ దీనిని బూనుకొను చున్నవి.
- (3) ప్రాప్తు, జర్మనీ, గ్రేటు బ్రిటను, ఇటలీ, ఆస్ట్రీలియా, న్యూజిలాండులలో వలె కార్మికులకు ఇండ్లుగట్టించుట,
- (II) ప్రభుత్వపు ధనమునుండి ఆపవలను.
- (3) ఆస్తియా, బెల్జియము, డెన్మార్కు, జర్మనీ, గ్రేటు బ్రిటను, హంగేరీ, లక్సెంబర్గ్, స్విడెన్, నార్వేలలో వలె స్థానికాధికారులకు.
- (4) ఆస్తియా, బెల్జియము, డెన్మార్కు, జర్మనీ, గ్రేటు బ్రిటను, ఇటలీ, లక్సెంబర్గ్, నెదరులాండు, స్విడెన్, నార్వేలలో వలె వ్యాపారసంబంధములేని గృహనిర్మాణ సంఘములకు.
- (5) జర్మనీ, గ్రేటు బ్రిటను, లక్సెంబర్గ్లలో వలె కార్మికసంగ్రహ యజమానులకు.

(1) జర్మనీ, గ్రేటు బ్రిటను, ఆస్ట్రీలియా, న్యూజిలాండు, నార్వేలలో వలె ఇండ్లు కట్టుకొన దలచిన వారికి.

(III) ఆస్తియా, బెల్జియము, డెన్మార్కు, జర్మనీ, హంగేరీ, రొమేనియా, స్విడెన్, స్విజరులాండు, ఆస్ట్రీలియా, న్యూజిలాండులలో వలె గృహనిర్మాణ సంఘములకు, ఇతరులకు పన్నులు తీసివేయుట మూలమున, ఇతరవిధముల ద్రవ్యసహాయము చేయుట మూలమున.

ప్రభుత్వ సహాయము

ఆయా దేశముల ప్రభుత్వములు ద్రవ్యసహాయము చేయవలసింది తీసి చేయుచున్నారని సంజేషము కలగ వచ్చును. ఆస్తియా ప్రభుత్వమువారు, అపాయము కలగు వారికి సహాయము నిమిత్తమై ప్రాసెసు చేయు ద్రవ్యము నుండియు, జబ్బు పనులవలన సహాయము నిమిత్తమై స్థాపింపబడిన భీమాసంఘముల ద్రవ్యము నుండియు, తీసి సహాయము చేయుచున్నాడు. ప్రాప్తు జర్మనీలలో వృద్ధాప్యము నందుచు, ఆరోగ్యము తప్పి నశ్చరులకు, సహాయము చేయుటకై స్థాపింపబడిన భీమాసంఘముల ధనమునుండి సహాయము చేయబడుచున్నది. గృహనిర్మాణమునకు జర్మనీలో విశేషముగ ద్రవ్య సహాయము చేయబడుచు వచ్చినది. 1915 సంవత్సరమునకు మొక్కజర్మనీలో 85, 40, 00, 000 రూపాయలకు పైగా గృహనిర్మాణ సంస్కరణమునకై సహాయము చేయబడినది. చవుకయు, ఆరోగ్యకరమున, నగు ఇండ్లకు కార్మికులకు గట్టించునిమిత్తమై విశాఖ ప్రభుత్వములైన నూచించిన విధముల కొట్టకొని ద్రవ్యమును తెచ్చించినది. ఆయా ప్రభుత్వములు ప్రజాశ్రేయమునకై ఇండ్లనుగట్టించు నిమిత్తమై స్థాపింపబడిన సంఘములకు చేయు సహాయములను బహుముఖమైనది. ఈ సంఘములు తమ వాటాదారులకు లాభములకొంద నూటి 1-కి 4 లేదా 5 కంటెసెంట్లముగా ఇచ్చుటకు నీలు లేదు. ఒకవేళ నిట్టి సంఘము లెప్పుడైన భగ్నమైనవా, లాభములలో నుండి తీసియించు ధనమును తమ వాటాదారుల కిచ్చుటకు నీలు లేదు. దొరతనము వారు నిర్ణయించు కార్యమునకు వినియోగింపరలమును.

విశాఖ ఖండమునందు గృహనిర్మాణ సంస్కరణము ప్రారంభమైనదానిక, మరణసంఖ్య చాల తగ్గినది. ఒక దిగ్గి ఉదాహరణము తీసికొనుదు. లివర్పూలు నగరమున, స్థానిక ప్రభుత్వముయొక్క రిపోర్టు ననుసరించి జననమృత్యు ప్రతేకములలో వేయింటికి 40 మొదలు 60 కలకు ఆకాలపుర్యువు పాలగుచుండిరి. ఇప్పుడు ఆరోగ్యకరములగు ఇండ్లుగట్టబడిన తరువాత, నీవరణసంఖ్య సగము తగ్గిపోయినది.

న్యూజిలాండు

విశాఖ ఖండమునందు ప్రారంభమయిన గృహనిర్మాణ సంస్కరణము గూర్చి నూత్నముగ డెలిపినను, బాహుళ్యముగను. న్యూజిలాండు చిన్న ద్వీపము. ఇచ్చట సంవత్సరమునకు 8000 రూపాయలకు మించని ఆదాయము వచ్చు గుహస్థులకును, కార్మికులకును, ఇల్లుకట్టుకొనుట కిష్టమును నివేశన స్థలము కన్న చేలు భూమి ఏమియు లేనవారికిని, గృహము కట్టుకొను నిమిత్తమై 6750 రూపాయల కలకు దొరతనము వారు ఆప్యగా నిచ్చెదరు. ఈ ఆప్యనకు శ్రీత్రగా గట్టు ఇల్లు తినిభాగా నుంచుకొనెదరు. వడ్డీని అటు నెలల కొక వర్యాయము చెల్లించవలసి యున్నది. ముప్పదియారున్నర సంవత్సరములలోగా, సంవత్సరమున కింతవొప్పన ఆప్యను గూడ తీర్చివేయుచుండరలయును. దస్తావేజుల విధముల బహుస్వలము. సంవత్సరమునకు 3000 రూపాయల ఆదాయమువచ్చు వలెనిని కార్మికులని నిర్ధారణచేసినారు. శ్రీయైనను, పురుషుడైనను నర్యు స్త్రీరాష్ట్రీ ఏమియు నుండగూడదు. ఇంటి స్థిరనివాసముచేయు వారలకి ఆప్యము. ఈ విధమున నశ్చరు 1918 మార్చి 31-న తారీఖు 1840, 62, 975 రూపాయ లిచ్చబడినది. గృహముల ప్లానులను దొరతనముచే నియంపించబడిన యోగ్యగర్భులు అచితముగ నిర్దేశించి ఇచ్చెదరు. రెండుగడుల ఇండ్లు మొదలు ఏని మిదిగడుల ఇండ్లుకలకు, వరుసెమిది విధముల ప్లానులున్నవి. ఒక్కొక్క ఇల్లు 1800 రూపాయలు మొదలు 9600 రూపాయల కలకు ఖరీదగును.

ఒక్క 1918 సంవత్సరమున గృహనిర్మాణపు ఋణములకై 1805 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. వీనిలో 1821 దరఖాస్తుదారులకు 67,38,900 రూపాయలు ఆప్యగా నొసగిరి.

1905, 1910 సంవత్సరములలో కార్మిక గృహముల విషయమై చేయబడిన కాననము ననుసరించి, కార్మికుల నిమిత్తమై గవర్న మెంటువారు నివేశన స్థలములను ఏర్పరచ వచ్చును. లోకుల స్థలములను దీసికొనవచ్చును. 150 రూపాయల ధరాకు నుంచుటతోడనే యిల్లు స్వాధీనమగును. ఆ తరువాత, మిగిలిన సొమ్మును వాయిదాల వంతున 25% యెండ్లలోగా తీర్చవచ్చును. ఈ కాననము ప్రకారము కార్మికు డనగా, భూమిలేనివారు, సంవత్సరాదాయము 2625 రూపాయలకన్న పెక్కువలెనివాడు. ఈ విధమున నిర్బంధము గృహములకు దొడ్డి, కంచెలు, మురుగునీటికి వనలి, మంచినీర్ల యోగ్యము, మున్నగునవి చేయబడును.

విగ్నాండు

విగ్నాండులో జరుగుచున్న సంస్కరణము మిక్కిలి ముచ్చటగ నున్నది. వ్యవసాయపు కూలీలకును, వారికుటుంబములకును, ఇండ్లు దొరకనపుకుకాని, లేదా, నివాసస్థానములు నివాసయోగ్యములుగ లేనపుకుకాని, ఆరోగ్యాధి కారికి తెలియజేసినమొదల ఆయన విచారిండును. విచారించి, తగ్గియేర్పాటులు చేయును. ఈ ఆరోగ్యాధి కానికి ముగ్గురు కలిసి దరఖాస్తుచేసిన చాలును. జనులూరుకును దొరతనము వారే సంబంధము కలిపించుకొని వనిచేయవచ్చును. ఇచ్చట నిర్మాణమును ఇండ్లకొక కంట వ సారా, ఆఫరుము రెండు గడులు ఉండవలయును. ప్రితి గడియు భూమికి 8 గజముల యెత్తున నుండరలయును. వీలుతుగు వచ్చుటకు వికాలమైన కిటికీల పెట్టబడవలయును. ఇంకను సర్కారువారు నిర్ణయించిన మరతుల ప్రకార మియిండ్ల కట్టబడవలసి యున్నవి ఇటువంటి ఇల్లు ఒక్కొక్కదానికి 1906 సంవత్సరమున 2250 రూపాయలు పట్టుచుండెను. ఇప్పుడు కొంచెము హెచ్చియుండగలను. పన్నులయొక్క పూచీ వైన స్థానికాధికారులు ఋణములు చేయవచ్చును. ఇండ్లుకట్టుకొను వాససహాయము నిమిత్తమై దొరతనమువారు 1911 సంవత్సరమున 15000000 రూపాయలు మంజూరచేసినారు. ఈ నిధినుండి ఆప్యలను దీసికొనువారు నూటికి 3.25 చొప్పున 65% యెండ్లలో ఆసలు తీర్చరలసియు న్నారు.

స్థానికాధికారులు చేసిన ఈ ఋణమును తీర్చునిమిత్తమై సామ్రాజ్యపు ఖజానానుండి రెండుసారులు ద్రవ్యము నిచ్చియున్నాడు. కార్మిక గృహనిర్మాణమున కిదినిధినుండి 3,30,000 రూపాయలు పుచ్చుకొని కార్మికుల గృహముల నిమిత్తమై ఇచ్చబడిన ఋణములు నూటికి 16 వంతులు చొప్పునను అయిర్లాండు అభివృద్ధికై ఇచ్చబడు మొత్తము నుండి 4,20,000 రూపాయలు తీసికొని నూటికి 20 వంతులు చొప్పునను ఆసలు తీర్చుటకు వినియోగింపబడును. ఇందువలన ఋణములను దీసికొను సంఘములు నూటికి 64 వంతులు మాత్రమే ఇచ్చవలసియున్నాడు. ఇదిగాక, ఋణమును తీర్చునిమిత్తమై స్థానికాధికారులు ప్రత్యేకపు పన్ను విధించుటకు అధికారము గలిగియున్నాడు.

ప్రభుత్వమువారిల్లు ఇండ్లకు సహాయము చేయుటచేత, కూలి పడిపోవడా అని ప్రశ్న వేయవచ్చును. కాని, 1901-07 మధ్యకాలి హెచ్చినదీ కాని తగ్గి యుండలేదు. 1912 సంవత్సరపు విరివి స్థానిక కరిపాలన సభయొక్క వృత్తాంతము ప్రకారము అప్పటికి 48,775 ఇండ్లు గట్టబడినవియు, ఇంకను, 10,648 కట్టుటకు తీర్మానింప బడినవియు, తెలియుచున్నది. బెల్జియము తేజమున, జనరల్ సేరింగ్సు బ్యాంకు యొక్క నిలువ సొమ్మునుండి ఇండ్లు కట్టుకొను కార్మికులకు చవుక వడ్డీవైన ఋణము లిచ్చుటకు దొరతనము వారాజ్ఞాపించి యున్నారు. ఈ వడ్డీ కోకాధికారియొక్క యనుమతితో నిర్ణయింపబడుచుండును. కార్మికుల గృహనిర్మాణ వ్యవహారములను జూచుచుండుటకు దొరతనము వారిచే నియంపించిన ప్రత్యేక సంఘములు కూడ నున్నవి.

ఇంగ్లాండు

గ్రేటు బ్రిటనులో 1909 సంవత్సరమున గృహముల, బస్తీల నిర్మాణము విషయమున చేయబడిన కాననము ననుసరించి, మూడు విధములగు సహాయము చేయబడుచున్నది.

- (1) స్థానికాధికారులు ఆ కార్యకరములకు ప్రతేకము లందలి యిండ్లను వడగొట్టి, మంచి యిండ్లను గట్టించుట.
- (2) చిన్న సంయగించులకు, ఆ కార్యకర్త గృహములకును కావలసిన మార్పులు చేయించుట.
- (3) ఆనందమును బట్టి స్థానికాధికారులకు సంఘములకు మునిసిపలు సభలకు ఇతరజనులకు (వర్జిల వర్గును) పాఠశాలలు షేరుకరముగు పనుల నిమిత్తమై ఆప్యల నిచ్చుటకు స్థాపింపబడిన సభనుండి ఋణముల నిప్పించి వారిచే గృహనిర్మాణము చేయించుట. — (సశేషము)

ఆ. నారాయణరావు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడకముఖము పొందుట స్వాస్థ్య భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటకునే గల గుర్తున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మీమే భరించి కంపెదము. వెంటనే ప్రాయశ్చోదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగ్రహ శాస్త్రభాషాం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

మదరాసు నగరపాలకసంఘసభ

నిన్నటి సాయంత్రము రివ్యూ భవనమున హెచ్. హెచ్. బర్మెట్టుగారి అధ్యక్షతన, మదరాసు నగరపాలక సంఘమువారి సభ గావింపబడినది. 28 మంది సభ్యులు సభకు విచ్చేసిరి.

క్రమము

కె. సి. డేవిడ్ గారు ప్రజ్ఞా ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు మదరాసు నగరపాలక సంఘమువారియొక్క మోడలు స్కూలు యొక్క స్థితిగూర్చియు, పాఠశాలలో చదువుకొనునాయొక్క సంఖ్యగూర్చియు అభ్యుదయ ఒక కట్టికను తయారు చేసి సభ్యులకు ప్రకటించిరి. 24 పాఠశాలలును, 4226 విద్యార్థులును గలవి. జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు విద్యా విషయమై ఆదాయ స్వకములు చూచుటకు ఒక కార్యక్రమ కట్టికను ప్రవర్తించుచు అభ్యుదయ ఇట్లు చెప్పిరి. ఒకానొక పాఠశాలలోను తిరువత్తూరు హైస్కూల్లోను నిర్వహింపబడుచున్న విద్యార్థులను చాలవలె పూర్తి అయినది. వీటికితయిన ఖర్చులు గతవత్సరపు విరాళమునందే ఇవ్వబడినవి. ఈవత్సరపు ఆదాయముకట్టికలో ఈ భవన నిర్మాణమునకు 20000 రూపాయలు ఏర్పాటు చేయబడినవి. రాయపురములోను, పెరంబూరులోను స్థలములను సంపాదించుటకు రానుభవములు నడచుచున్నవి. ఆదైవుచ్చుకొనిన భవనములలో మూడుపాఠశాలలు తెరచుటకు 7500 రూపాయలు ఏర్పరుపబడినవి. తగిన భవనములు దొరకనప్పుడు పాఠశాలలు మిగిలినవికాద స్థాపించబడును. నగరపాలక సంఘమువారియొక్క పాఠశాలలోని విద్యార్థుల ఆరోగ్యమును బోధించుటకు కరిగించుటకు నైర్దుల సేర్పాటు చేయబడుటగూర్చి అభ్యుదయ తిట్లుచెప్పిరి. "ప్రభుత్వమువారియొక్క పాఠశాలలందు ఇట్టివిధానము నేర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయింపవలెనని 1919 నవంబరు ప్రతియొక 25 తేదీనాటి తీర్మానము ప్రకారము స్థాయిసంఘమువారు ఏవిధమున చర్యన తీసికొనలేదు.

శాసనసభల ఎన్నికలు

సభవారు మిగిలిన విషయములను చర్చింపబోవు సమయమున మా. డి. బి. పిట్టి త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు నిన్నటి దినమున నే నగరపాలక సంఘమువారిచే మదరాసు శాసనసభకు సభ్యునిగా నెన్నికొనబడుటకు తమ అనందమును తెల్పుచు, తమకై తీసికొనిన నగరపాలక సంఘమువారిచే పనిచేయుమని నుడిచిరి.

మదరాసు నగరపాలక సంఘముయొక్క పురాతన సభ్యులగు శ్రేష్ఠిగారు శాసనసభకు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడినందులకు తమ అనందమును మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు తెల్పిరి.

కార్యనిర్వాహక గతమును సభలకు రాకుండిన సి. శ్రీనివాసాచార్యగారి వాడుక, జి. నారాయణస్వామిగారి ఉపపాదన మీదను రా. బి. డి. రంగాచార్యగారి అనుబంధన మీదను తిరుగ కార్యనిర్వాహక సభ్యులనాయకులలో చేర్చబడినవి.

స్థాయి సంఘము.

డి. బి. రాయచిరమ శ్రేష్ఠిగారు చనిపోవుటచే స్థాయి సంఘములో ఒక సభ్యుని పదవి కాలి అయ్యెను. ఎన్నికలు ప్రభుత్వముచే. డి. ఎడిరాజులు మొదలియాయగారికి 10 నును, కె. సి. డేవిడ్ గారికి 8 వోట్లును, రా. బి. డి. చార్లగారికి, డి. సి. శేషచార్యగారికి చెరియొక ఓటును లభించిరి. ఎడిరాజులు మొదలియాయగారు ఎన్నికొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

ఎక్సైజు లైసెన్సుబోర్డు.

డి. బి. రాయచిరమ శ్రేష్ఠిగారు చనిపోవుటచే ఎక్సైజు లైసెన్సుబోర్డునందు ఒక సభ్యుని పదవి కాలి అయ్యెను. డి. బి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు ఉపపాదనగా, భానుదాసుగారు మహమ్మదు అబ్దుల్ ఖద్రుగారు పాపాసాహెబుగారు అనుబంధన చేసినవి. జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు బోర్డు సభ్యులుగా ఎన్నికొనబడిరి.

ఉలవలు, గోధుమలు.

కార్పరేషనువారిచే ఆమోదింపబడవలసిన, స్థాయిసంఘమువారియొక్క కార్యక్రమములు చర్చకు తీసికొనబడినవి. ఎడ్లకు గోధుమపాట్లు ఉలవలు కొనుటకున 10,108-7-9 ప్రముల స్థాయి సంఘమువారు కార్పరేషనువారు ఆమోదింపవలసినదని కిఫారతుచేసిరి. ఈ విషయమై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రతిమానమును కనుగొని వ్యయమనియు, వై కన్యపులను బహుళుల కొనుట మంచిదనియు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొనుట సరియైనది కాదనియు తెల్పిరి.

కార్పరేషనువారు కంట్రాక్టులకు ప్రయాణి సర్టిఫికేట్లు సివిల్ సర్వేల డైరెక్టరునందే సంపాదించి ఇచ్చినయెడల మైనారు తుంకాగుట్టలములనందే తెప్పించి తక్కువ ధర కీయించుచు స్కూలు గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు తెల్పిరి.

నేను సివిల్ సర్వేల డైరెక్టరును ప్రయాణి సర్టిఫికేట్లుకు వ్రాసినందు. ఎడ్లకు మేపుటకు ధనము గలిగిన కార్పరేషనుకు వారు సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చునంత లేదో తెలియజేయవలసి. సభకు మొత్తము కొలదిగ నున్నది.

ప్రయువేటువీధులను సంపాదించుట

ప్రయువేటువీధులను కార్పరేషను అభ్యుదయ సంపాదించుటకు గూర్చి రెండు తీర్మానములు ఎజెండాలో నున్నవి. ఈ విషయమును జూను 6-వ తేదీన స్థాయిసంఘమువారు చర్చించిరి. మునిసిపలు చట్టము 236 శీర్షము ననుసరించి, మున్సిపాలిటీమంది గృహజాబుములు అంగీకరింపిన యెడల ప్రయువేటువీధులను కార్పరేషనుకు తీసికొనవచ్చును. ఈ స్థలము చాల చీకటియై యెడల స్థాయిసంఘమువారు కార్పరేషను అభ్యుదయ ఈ స్థలము సంపాదించుటకు అభికారమిచ్చుటయు, అస్థలమును కేక పరచుకొనుటయు ఆధారమేలదు. ఇది ఆచారమైనను, చట్టము యొక్క నిర్ణయములకు వ్యతిరేకముగా నున్నది. కొత్త చట్టములోని నిబంధనలు, ప్రాతచట్టము ననుసరించుచున్నది. ఈవిషయమై కార్పరేషనువారి అభిప్రాయమును అభ్యుదయ తెలిసికొనగోరిరి.

నేపటికి, పురాతనమైన వీధులగూర్చి, ఈ చట్టముయొక్క నిబంధనలు సరిగా వర్తించునట్లు చూడవలెను.

ఈ వీధుల తీసికొనుటకును సభ్యులందఱును ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి.

వి. తిరుమల పిల్లగారు.

(కార్పరేషను సభ్యులు) తాము, తమ సోదరులను "ఈవ్వునాకు" అను స్థలమును కొనినట్లును తమ స్థలమునందే 20 మొదలు 25 అడుగుల వెడల్పుగల స్థలమును మార్చుట రొడ్డుమొదలకొని మాంటుగొడ్డుకు వాటవేయుటకు కార్పరేషనుకు స్థలమొసంగుచున్నవనియు తెల్పిరి.

లాండ్ కేసు గోటల విషయమునుబట్టి తాను విజ్ఞప్తి చేయుచుండెను. తిరుమలపిల్లగారు తెల్పిరి. వీరు 10000 రూపాయల ధన మొసంగిరి.

నలేకనుగారు ఈ తీర్మానమును వ్యతిరేకించిరి రంగాచార్యగారును వ్యతిరేకించిరి.

డి. మారినగారు, తిరుగ నీవిషయమును ఆలోచించుటకు ఈస్థలముయొక్క స్థాపన సభ్యులకు పంపగోరిరి.

మా. డి. బి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు డి. మారినగారికి బలపరచిరి.

డేవిడ్ గారు రంగాచార్యగారిని బలపరచుచు, త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు తాము రొడ్డువిషయమును ప్రదర్శించుట కను శోచనీయును ఈ విషయమునకును, తాము రొడ్డువిషయమునకు పోలికయే లేదు. లోయనుగొడ్డు మునిసిపలువారు తీసికొనిరి. ప్రయువేటు పూర్తయొక్క లాభమునకై ఏమాత్రము ఖర్చుపెట్టినను తాను తీరముగా వ్యతిరేకించుచు న్నానని తెల్పిరి.

ఈ విషయమును ఎట్టి పూర్వోక్త సందర్భమునలేదు. కార్పరేషనువారు తప్పుసాక్షులు ఖర్చుపెట్టి ఎక్కువ ప్రతిఫలముకల్పించినట్లును వైకొనరును. ఏ. డి. నచ్చిగారు రంగాచార్యగారిని బలపరచిరి.

జన మధికముగా నందటచే లోయను గొడ్డు చేయుటకై నది నలేకనుగారు తెల్పిరి.

ఇట్టి తరుణమున తిరుమల పిల్లగారు తమ విజ్ఞప్తిని ఉపసంహరించుకొనిరి.

చర్చమీద కార్పరేషనుయొక్క శ్రేణియొక్క ఇట్టి విజ్ఞప్తులు విలసింపదగవని నలేకనుగారు తెల్పిరి.

వాటిసభముందు చర్చింపవలసిన తీర్మానమేదియును లేదని కారాయస్థామి శ్రేష్ఠిగారు తెల్పిరి.

అభ్యుదయ శ్రేష్ఠిగారియొక్క ఉపపాదనను వ్యతిరేకించుచు, ఈవిషయమై వెదచర్చకు గావింపగోరిరి. తిరుమల పిల్లగారు తాము కార్పరేషను సభ్యునిగా యుండినది తలచి అట్టి విజ్ఞప్తులను తీసికొని రావలయు. ఈవిషయ నిర్ధారణ ముత్రమును నిశ్చయింపవలయును. తాము నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారితో అంగీకరింప జాలనని డి. సి. శేషచార్యగారు తెల్పిరి.

ఇ. ఆర్. అనుబర్ణుగారు రంగాచార్య గారిని బలపరచుచు, తిరుమల పిల్లగారు వెడ్డుకేసుగా తీసుకొనివచ్చినదియు, ఈవిషయమును స్థిరముగా నిశ్చయింప వలసినదనియు తెల్పిరి.

చర్చమీద, తిరుమల పిల్లగారు, తమ విజ్ఞప్తిని ఉపసంహరించుకొనుటచేత, ఇట్టి కేసులలో కార్పరేషను వారు సామాన్య వ్యయపరచుట తగదని తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

సంఘ్యుత్సవము.

సంఘ్యుత్సవమును గూర్చి ప్రకటించుచు మదరాసు ప్రాథమిక పాఠశాలలోనున్న 40,000 బాలరకు మిథాయి పంచిపెట్టబడినది. కార్పరేషనుయొక్క గొడ్డు 65000 కేల మందికి భోజనముల పెట్టుటకు 2,500 రూపాయలును ఇచ్చుట కంగీకరించిరి. నగరములోని లీవల కీయబడు రీతి కార్పరేషను నాకరులకును ఆరవడి బియ్యము, భోజనముతో బాలునిచ్చుట కంగీకరింపబడినది.

అల్పాహారములు పెండ్లదరి విద్యార్థులకు పంచిపెట్టవలసినదని శేషచార్యగారు తెల్పిరి.

ఈవిషయమును కమిటీలో చర్చింపవలయునని అభ్యుదయ తెల్పిరి. సామాన్యకట్టి ఖర్చుచేయవలెను.

పంచములకు భోజనము లొసంగవలయునని శేషచార్యగారు నడిచిరి.

పంచము బాలరకు భోజన మొసంగవలసినదని మా. న్యాయమూర్తులు శేషగిరి అత్యుయగారి దగ్గరనుండి జాలువచ్చినది.

శేషచార్యగారు మేయరసాములు ఖర్చు పెట్టనగునని తెల్పిరి. శేషచార్యగారు కంగీకరించిరి.

మేయరసాములు ఎక్కువ మొత్తము. ఈసాముదే 4000 మందికి భోజనము పెట్టనగునని సి. కల్లాలనగారు తెల్పిరి.

చర్చమీద శేషచార్యగారు తీర్మానము వీగిపోయెను. కార్పరేషనులోనున్న పటములు 500, మదరాసు లోని పాఠశాలలో పంచిపెట్టబడుటగాను, ఈ పటములను కొనుటకు అంగీకరింపబడినది.

ఇన్ ఫ్ల్యుయెంజా జ్వరము.

అభ్యుదయ కమిషనరుల కిట్లు తెల్పిరి:—నగరమున ఇన్ ఫ్ల్యుయెంజా జ్వరము ప్రాచుర్యము. ది. దినమున జ్వరము హెచ్చుచున్నది. ఈజ్వరమును రూపుమాపుటకు కిగిన పద్ధతులను నెలకొల్పబడి అత్యవసరము. గతవత్సరము ఈ క్రింది పద్ధతులను నెలకొల్పితిమి:—(అ) 26 ప్రత్యేక స్థలములందు చిరులను పంచిపెట్టితిమి. (ఆ) బండ్లలోపాడ మందులను పంచిపెట్టబడినవి. (ఇ) కర్మగంజి, కంచూరు నును జ్వరపీడితులగు బీదవారలకు అందజేయబడినవి. ఇందుకు గాను రూ. 10,000 లు ఖర్చయ్యెను. కార్పరేషనుయొక్క వాటోపు సభలో 15000 రూపాయలు ఈ జ్వరనవారణకు గాను మందులు పంచిపెట్టుటకు నేరపపాపించును. నాకరకంపై జ్వర మధికమైనయెడల గంజి, మందులకొనుట ఎక్కువవలెనని ఖర్చు పెట్టవలసియున్నది.

ఇన్ ఫ్ల్యుయెంజా జ్వరమును నాపివేయుటకు కార్పరేషను అభ్యుదయ రూ. 15000 లు ఖర్చుపెట్టుటకు అంగీకరింపబడినది.

తమకు చేయుటకు శ్రద్ధలకు సమాధాన మిచ్చుచు, ఈ జ్వరముచే, మృతివొందినవారి సంఖ్య తెలిసికొనుట కచ్చతరముగా నున్నది.

జ్వరము, నేమనియాచే మృతివొందినవారి సంఖ్యను ఇట్టియే ఇక్లెప్టుయెంజాచే మృతివొందినవారి సంఖ్య తెలియును. రాయపేట అనుపత్రలో చాలవలె జ్వరపీడితుల అందరినియు గాని ఉపద్రవమేమియు లేదనియు స్పష్టము దనవలెనని తెల్పిరి. నగరములోని నాకరకములు, నీనీయూ ఆధుటకు వాట అభికారములేదు. ఈకార్యనిర్వహణమును ప్రభులు ఆధిపాతము తీసికొనవలెను. హెల్త్ అఫీసు గారు నైర్దులతో సమావేశమై, ఈజ్వరమును రూపుమాపుటకు త్యాగరాజు అనుపత్రులను తెలిపితిమి ఆలోచించుచుండిరి.

ప్రత్యేక వసుల కౌఠి

ప్రత్యేకవసుల కౌఠియొక్క పరిగూర్చి విచారించుటకును, ఈ కౌఠిలో మిలేవ్యయకు సట్టి పద్ధతులు నెలకొల్పబడుటకు నొకమిటిని ఏర్పాటుపరచినదని డేవిడ్ గారు నోటిను నిచ్చిరి.

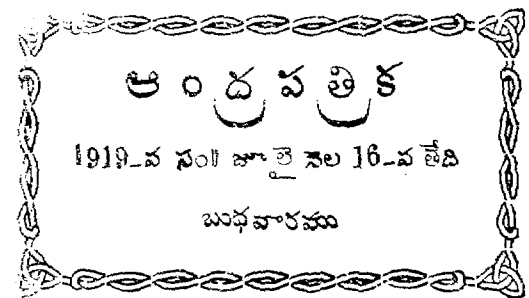
ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించుటకు పూర్వమే మాడిలేగారు అజ్ఞోబరులో తెలపుచుండి వచ్చెదరని అభ్యుదయ తెల్పిరి.

ఈ తీర్మానము అంగీకరింపబడినను లాభము లేదని డేవిడ్ గారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఇంతటితో సభ ముగిసెను.

సిద్ధాంతసంవత్సరాది సంఘిక గ్రాహకులకు

సిద్ధాంత సంవత్సరాది సంఘిక గ్రాహకులకు కంపుటకు సిద్ధమగుచున్నది. జూలై 24-వ తేదీ నుండి సంచికలను కంపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. గ్రాహకులు వి. పి. లను కైకొని మాప్రయత్నములకు ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుటకు బ్రార్థితులు. అనివార్యమైన కారణములవలన సంచికలను బంపుటయందు గలిగిన విలంబమున కాంధ్రమహాజనులు మన్నించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

స్వదేశీవ్రతము

IV

భారతీయులు స్వయంపోషణమునకు సాధనములైన అన్నవస్త్రములను గలిగి ప్రకృతి పరిసరముల కనురూపముగ వికసించుట స్వదేశీవ్రతమునకు ప్రయోజనము. ప్రజాపోషణమున కవసరమైన సహజ సంపదలు గల భరతఖండ మన్న వస్త్రములకు విదేశములనుండి నాధారపడి యుండుటవలన ననర్థపరంపరలు గలుగుచున్నవి. పూర్వకాలము స్వర్ణఖండ మని పేరొందిన భరతఖండ మిప్పుడు దరిద్రదేశ మని ఖ్యాతి గాంచినది. మన దేశ దరిద్రస్థితికి గారణములను రోమేశచంద్ర దత్తుగారు రచించిన హిందూదేశాధికచరిత్ర బాగుగ దెలుపుచున్నది. ఈ పరిస్థితులను మార్పుటయే స్వదేశీవ్రతమునకు ప్రయోజనము. పంటలకు పుట్టిల్లయిన భరతఖండమునకు నిరుపక గోధుమలు ఆస్ట్రేలియానుండి దిగుమతి చేయబడినవి. బియ్యము బర్మానుండి దిగుమతి చేయబడుచున్నది. పసిబిడ్డల కాహార మైన పాలదబ్బీలు హార్లెక్స్ పాలు మొదలగునవి విదేశములనుండి దిగుమతి చేయబడుచున్నవి. అయినను నీ విషయము ప్రస్తుత వ్యాసమున కప్రస్తుతము గాన వేరొకసమయము నందు విమర్శించబడును. జీవయాత్రను గడుపుట కవసరమైన వస్త్రములకును స్వదేశీవ్రతమునకును గల సంబంధ మిచటను విమర్శింపబడును. ముప్పదికోట్ల రూప్యముల దూది నెగుమతి చేసి 60 కోట్ల రూప్యముల బట్టలను నూలును దిగుమతి చేయుచున్న భరతఖండమునందు స్వదేశీవ్రతారాధనము వలనను ప్రజలకును దేశమునకును నెటులు లాభము గలుగునో యోచింపవలసి యున్నది. దూదిని ప్రియముగనమ్మి బట్టలను చవుకగ గొనుటయే లాభకర మని కొందరు వాదించుచున్నారు. ఈ పద్ధతి నవలంబించుట వలనను ప్రజల వస్త్రములు చెడిపోవుటయును పరదేశముల కేటెటను ముప్పదికోట్ల రూప్యముల ద్రవ్యమును పంపుటయును సంభవించుచున్నది. మనము పెద్దదూది యంత్రాలయములను పెట్టుటవలననే యీ దుస్థితిని తొలగించగలముగాని స్వదేశీవ్రతావలంబనము వలన నీ దుస్థితిని తొలగించలేమని పాశ్చాత్యవ్యాపారాభిమానులు వాదించు చున్నారు. వారి వాదము సత్యమని నమ్మినను 300 దూది

యంత్రాలయములను స్థాపించుటకు గావలసిన కోట్ల రూప్యములను ప్రస్తుతము సమకూర్చుటకు భారతీయులకు సామర్థ్యము గాదని మన మెరిగి యున్నారము. అరువదివేండ్ల కాలము నందు మనదేశమునందు 230 ధూదియంత్రములు స్థాపింపబడినవి. ఈ 60 వేండ్ల కాలమునందు మనదేశీయులు బట్టలను నూలును కొనుటకై విదేశములకు 2000 కోట్ల రూప్యముల నీ కాలమున బంపియుందురు. ఇంకను 300 దూది యంత్రములను స్థాపించుట కంతకాలము గావలయునో ఏవరూపింపగలరు! ఈ లోపల నెన్నియో కోట్ల రూప్యములు మన యవసరవస్త్రములకై విదేశముల పాలగుచుండును. అవసరమైన వస్త్రములను గొనుటకై ధాన్యాదులను విదేశముల కెగుమతి చేయవలసి యుండుము. ఇందువలనను జనుల కాహారపదార్థములు దుర్లభము లగుచు దేశభాగ్యము వర్ధిల్లక పోవుటయును సంభవించుచున్నది. విదేశవస్త్రములకు వ్యయమగు ద్రవ్యమునం దెంత తగ్గిన సంతవరకు దేశమునకు రెండు విధముల లాభము గలుగుచున్నది. మన ధనము విదేశములకు బోకను మన దేశమునందు నిలువయుండును. నిలువయున్న ధనము పరిశ్రమానుల వృద్ధికై వినియోగపడును. రెండవది దిగుమతులు తగ్గి ధాన్యాదుల ధరలు విపరీతముగ పెరుగకుండును. ఈ మార్గమే సకలదేశముల శుభస్థితికి మూలబీజ మని సంగ్రామ సమయమునందు సకలరాజ్యము లవలంబించిన వ్యాపారతంత్రము విశదము చేయుచున్నది.

యూరపురాజ్యముల యాధిపతి

సంగ్రామసమయము నందు యూరపురాజ్యము లన్నియును దిగుమతులను నెగుమతులను ప్రతిషేధించినవి. ఆహారపదార్థముల నెగుమతులను భోగ్యపదార్థముల దిగుమతులను ప్రతిషేధించినవి. యుద్ధకాలమునం దవలంబించిన వ్యాపారతంత్రమునే యూరపురాజ్యములు కొంతకాల మవలంబింప నున్నవని వార్తలు పరిస్పృటము చేయుచున్నవి. మన దేశమునం దాహారపదార్థములను విశేషముగ యూరపురాజ్యముల పోషణమునకై పంపించవలయు నని యూరపీయనులు వాదించుచున్నారు. యూరపురాజ్యముల పోషణవలన మన దేశమునందలి ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరుగుచున్నవి. ఈ ధరల వృద్ధివలన బట్టల దిగుమతులు అనివార్యముగ సంపాద్య మగుచుండును. దీనికి ప్రతిక్రియ స్వదేశీవ్రతావలంబనమునందే గలుగవలసి యున్నది. స్వదేశీవ్రతావలంబనమువలన స్వదేశీవస్త్రులకు ప్రోత్సాహము గలిగి స్వదేశీపరిశ్రమలు వృద్ధిని బొందగలవని మన దేశపరిశ్రమల చరిత్రము వ్యక్తము చేయుచున్నది. గతించిన 10 వేండ్లయందు స్వదేశీవ్రతావలంబనము కొంతవరకు వ్యాపించినందున మన దేశమునందు నేతపరిశ్రమ క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. స్వదేశీవ్రతావలంబనము వలనను దూది యంత్రములను విరివిగ స్థాపించుటయును చేతిమగ్గములకు పని సంపాద్య మగుటయును సంభవించినది. మలమలమాడిపోవుచున్న నేతగాల్డకు తినుటకు అన్నము వారికనది. స్వదేశీవస్త్రులనుపయోగించుట వలనను యంత్రాలయ స్థాపనవలన గలుగగల యనర్థములు గలుగకను ప్రజలకు శుభవృత్తియును నేర్పడగలను. వర్తమాన సందిగ్ధసమయమునందు భారతీయులస్థితియే స్వదేశీవ్రతముపై నాధారపడి యున్నదని లోకచరిత్రము విశదము చేయుచున్నది. లోకమునందు పర్యాప్తము గానున్న జీవసంరంభమునం దాత్మసంరక్షణమునకై భారతీయులు స్వదేశీవస్త్రుల వ్యాపనమును జేయుటయును స్వదేశీధర్మము నవలంబించుటయు

ను నవసరం బగుచున్నది. అవసరమైన పరిస్థితులకు పోషణమును గలిగించుటకుగాను దీక్ష యవసరం బగుచున్నది.

స్వదేశీవ్రతము

అవసరమైన వస్త్రులు లభించనంతవరకును స్వదేశీవ్రతదీక్ష యసాధ్యమని అనేకులు వాదించుచుందురు. అవసరమైన వస్త్రులు లభించినపుడు దీక్షతో నిమిత్తము లేకనే స్వదేశీవస్త్రులను సకలజనులు వాడుదురు. అప్పుడు దీక్షతో నిమిత్తము లేకనే వస్త్రులు లభించుచుండును. స్వదేశీవస్త్రులు లేని సమయమునందు వానిని వాడుటకు బూనుకొనుటయే స్వదేశీవస్త్ర ప్రచారమునకు నిర్మాణమునకు సాధనము. జన సామాన్యమునకు వారి సదుపాయములు గోచరంబగుచుండును గాని దేశలాభములు గోచరంబులు గావు. దేశలాభంబులు స్వీయలాభంబుల కనుకూలములు గాని ప్రతికూలములు గావని గ్రహించుటకై దీక్ష యవసరంబగుచున్నది. దీక్షవలన ప్రజలు తప్పని సరిగను స్వదేశీవస్త్రాలను వాడవలసిన యవసరం బేర్పడుచున్నది. ఈ యవసరమును పూర్తిచేయుటకై చేతిమగ్గములు దూది రాటములు వాడుకకు వచ్చుట యవసరం బగుచున్నది. అయిదుకోట్ల భారతీయులను ప్రతిదినము గంటసేపు నూలును వడికిన యంత్రసహాయములేకనే మన దేశమున కవసరమైన వస్త్రములను నేయుట సాధ్యమగును. ప్రజలయం దీయుద్వమము బాగుగ వ్యాపించినపుడు చేతియంత్రములు సయితము నిర్మించుట సాధ్యము. కేవలమార్థిక దృష్టితో జూచినను స్వదేశీధర్మారాధనము ప్రజల శుభస్థితికి పరమప్రయోజన మని విచారశీలురకు విశదమగుచున్నది. కాని స్వదేశీ దీక్షయందు సర్వతోముఖమైన మానవధర్మారాధనము గలదని గతవ్యాసమునందు దెలుపబడినది. సర్వతోముఖమైన మానవ ధర్మాభ్యుదయమునకు స్వ-మంత్ర పురశ్చరణమే శరణ్యమని లోకచరిత్ర మనంతముఖముల చాటుచున్నది.

స్వదేశీధర్మము

స్వదేశీధర్మమును కేవలము బట్టలయందును వస్త్రులయందును మాత్రమే చూచుట యసంగతము. స్వదేశీధర్మమును భాషయందును భావములందును మతమునందును సంప్రదాయాచారములందును సకల వస్త్రులయందును జూచినపుడే స్వదేశీ నిజస్వరూపము ప్రత్యక్షము గాగలదు. నిజస్వరూపమును గ్రహింపజాలనివారు బహిష్కారమును ద్వేషమును దీక్షావిధానములని భ్రమపడి వారు మార్గముల నవలంబించుచున్నారు. పాశ్చాత్యప్రపంచ సంఘర్షణము స్వ-మత భావములను మార్చినది. సాంఘిక వ్యవస్థలను తారుమారు చేసినది. ఆర్థిక వ్యవస్థలను తలక్రింకు చేసినది. ప్రజలయం దాత్మవిశ్వాస మంతరించినది. వర్తమానకాలమునందు పర్యాప్తమైన విపరీత పరిస్థితులు గలిగి ప్రజలకు ప్రత్యభిజ్ఞానము గలుగుటకు స్వధర్మము తారకమంత్రముగ నున్నది. ప్రజలు తారకమంత్రమైన స్వ-మంత్రమును దీక్షాపరాయణులై జపించినపుడు మాతృభూమి వారికి కామితార్థములను బ్రసాదించగలదు. స్వదేశీవ్రతము పవిత్రరూపమును విడిచి వికారాకృతిని బూనినపుడు ప్రయోజనరహితమై దురారాధ్య మగును. పవిత్రమైన స్వదేశీదీక్షను భారతీయులు బూని స్వయం తరణమునకును లోక కల్యాణమునకును బూనుకొనుట పరమ ధర్మము.

బొంబాయి ప్రభుత్వము: ఫిరాలుగారికి సాయము

మహా రాజాపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“గౌ. బెల్జియం ప్రభుత్వములకు, మాంటూ గామరీ గారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు ప్రభుత్వకార్య దర్శిగారియొక్కయు అంగీకారముతో, తిలకు ఫిరాలు కేసు లో బనిదేయటకు మనప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన టులు, వెల్డియయినది. తన జీతములో మూడింట రెండు వంతులు అనగా రు 982-5-4 ల మనవేతనమున, 18 డిసెంబరు నుండి 29 మార్చివరకు దినమునకు పాండు 1-1-0 వంతున అలవేసినను, మాంటూగామరీగారు 29 కొనుచుండినని, వారు వెలిపిరి. వీరు ఇంగ్లండునకు వెడలుటకును తిరిగి వచ్చుటకునుగలవలయునని ప్రభుత్వమువారిచే భరింపబడెను. బొంబాయి రాజధాని కరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయముల కొరకై ప్రభుత్వమువారు వారిని బంపిరిని జెప్పటకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయలేదు. ప్రీతికొన్నింటలో ననేకమగు అప్పీలుకేసు లందు, ప్రభుత్వమువారి పక్షమున కేసునకునిపెట్టి యుండవలసి న్యాయవాదులకొరకె నడుగుట ఆచారమై యుండెను. ఇక్కడ, సర్ వెలంతున గారికి సాయయొసగుటకు ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించిరి. ఈ యద్యోగి కనిపెట్టియుండుటయే గాక, తిలకుగారి క్రొవ్వికి సాయములే రుచుండెను. తనకాతన సాయముజేయుచున్నటుల 500 వెలంతున గారు నయితము అంగీకరించి యుండిరి. సర్ వెలంతున గారి యద్యోగి తనకు సహాయకారిగ నొసగు బడెనని ఒప్పికొనియుండ, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, రాతన ప్రజల క్రవ్యముమీద నియమింప బడిన టులు వెలిపిరి. సర్ వెలంతున ఫిరాలుగారికి సహాయము జేయుటకు ప్రజల క్రవ్యముమీద బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు మాంటూ గామరీగారిని పంపినటుల, సంగతి కనుగొనబడినది. మైవేటుకేసులో తిలకుగారి క్రవ్యధికి బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సాయపడున న్యాయము యను క్రవ్య యుండ యుంచుచున్నది. హిందూజాత ప్రత్యేకము, ప్రజాభిప్రాయ మను, యాకార్యమున కసమ్యక్తి నొసపినది.”

న్యాయసమర్థనము

మదరాసు మెయిలు పత్రిక అలహాబాదు హైకోర్టులో నిడుబడిన తీర్పు గూర్చి యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“అలహాబాదు హైకోర్టు న్యాయాధిపతియగు జస్టిసు వాల్సుగారు మనసబు గారి నొకరిని మందలించుచు, చక్కని హితోపదేశముజేసిరి. వాడులపక్షపు న్యాయవాది, కోర్టులో సాయంకాలము నాల్గుంటలవరకు తనకేసువరకు వేచియుండి పిమ్మట వెడలిపోయెను. 4½ గంటలకు కేసుపిలువబడి వాది లేదని కొట్టివేయబడినటుల, మరునాడ న్యాయవాదికి తెలిసెను. అంతట కేసుకు ఫయలులో జేర్పింపవలసి, న్యాయవాది పిటిషన్ బెట్టెను. న్యాయమున కొట్టివేయుట న్యాయవిరుద్ధ మని వెలుపుచు హియరింగు కొక తేదీని నిర్ణయింపవలసి. ఆతన రెండవ పిటిషను బెట్టెను. ఈ పిటిషన్ లోని భావము మానవజాతికి కొరవడువచ్చి, కోర్టువారి నవమానించినందుల కెందులకు చర్యదీసికొనకూడదో తెలుపవలసి వారు న్యాయ వాదిని సమాధానము గొరిరి. జస్టిసు వాల్సుగా రీయొత్తరువు అర్థవిరహితముగ నున్నదని నూచించిరి ఈ తేజములో వగలు పడగంటలమొదలుకొని సాయంకాలము నాల్గుంటలవరకు సాయముగల కొర్టులుపనిభయముండును. ఈతేజముంచి కేసుపిలువబడినపుడు పార్టీలిందు కాజేపింప వచ్చును. హేతువుల నయినను తెలుపకుండ మనసబుగారు కేసునుకొట్టివేసిందులకు, న్యాయవాది ఆజేపింపకుట న్యాయ మేనని వాల్సుగా రంగీకరించిరి. మనసబుగారు న్యాయవిరుద్ధ ముగ ప్రకరించిరి. అనువాక్యములలో దోషమేమిగలదో తెలియదు. శ్రతి అప్పీలులో యామాటబడయోగింప బడుచుండును. తమ తీర్పులు మైకోర్టువారిచే తీవ్రముగ విమర్శింపబడు నని న్యాయవాదకరులు కినుక పూనుట పాడిగాదని, న్యాయ మూర్తి వాల్సుగారు వెలిపిరి.”

ఒకవిజ్ఞాపనము

బాకటతాలూకాలోని చీరాల, పేరేల, జాండ్రపేట, వర్తకులు రాజప్రతినిధి గారికిని, విల్లింగుడను ప్రభువు గారికి బంపిన విజ్ఞాపనమును శేఖరాచార్య బ్రచురించుచున్నారము. ఈ గ్రామ

ములలో పేర్కొనబడిన ప్రజలముగాగ, క్రజలెల్లరు గ్రామముల విడచిపోయిరి. అట్టి సమయమున వర్తకులంపిన బస్తాలను గడుపు కాలముకన్న నెక్కుడు కాల మొండలో రైల్వే ప్లాటుఫారంమీద నుంచుటకు అనుజ్ఞ యొసగబడెను. ఇందుపై రైల్వే అధికారులు మణుగుకు ఒకలగా వీరలురేటు విధించి రని, విజ్ఞాపనము వెలుపుచున్నది. ఇట్టి రేటును విధించుటవలన, వర్తకు లనేకమగు యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారనియు, దీనిని తీసివెడి, వన్ను లేకుండ నరకుల నుంచికొన దగిన కాలమును 24 గంటలనుండి 3 దినములకు హెచ్చించి యిదివరకు వసూలు జేసిన పీసలు రేట్లను తిరిగి వాపము జేయమని యీ విజ్ఞాపనము గోరుచున్నది. దీనిని అధికారులు గమనించి, న్యాయమును సమకూర్చు ప్రార్థితులు.

రావుబహదూరు కందుకూరి

వీరేశలింగం పంతులుగారు వీరేశలింగం పంతులుగారు రావచ్చిన యుత్పత్తి దేశ సేవ, ఆంధ్రదేశమునందే గాక యితర భాగము లందు గూడ ప్రశంసించబడుట, వారి కీర్తికి వన్నె దెచ్చుచున్నది. బొంబాయి రాజధాని సంఘము వారు, వీరేశలింగం పంతులుగారు సంఘసంస్కరణోద్యమమునకును, ఆంధ్రభాషా భ్యుదయము నకును జేసిన యుక్తకృతి గూర్చి కొనియాడుచు, వారి మరణమునకు చింతించుచు, తీర్మానము గావించిరి. వీరేశలింగము పంతులుగారు రాంధ్ర దేశమున కొక నూతన యుగమును స్థాపించి జనిరి. వారు వేసిన పునాదులే, ఆంధ్రోద్యమ సాధ నిర్మాణమున కాధారభూతము లయినవి. వారి నామము ఆంధ్రదేశమునందే గాక, హిందూదేశ మందంతటను చిరస్థాయిగ నుండుట నిశ్చయము. వీరి పరిశ్రమనువలసిన, ఆంధ్రులు సంస్కరణాభి మాను లను ప్రతీతిని గడించ గలిగిరి.

నిజమేనా ?

సివిలు సప్లయిల డైరెక్టరుగారు జూను నెలకు సంబంధించిన తమ వార్తల విచారమును ప్రచురించుచు, “ప్రజలకు కదార్థముల గొనెడి సామర్థ్యము బాగుగనన్నది. కొన్ని మండలములలో ఈ శక్తి పూర్వముకన్న ఎక్కువయినది. కలెవురు నివారించుటకై ఒక్క జిల్లాలో మాత్రమే విశేష క్రయత్నములు గావించవలసివచ్చె”నని వ్రాసిరి. ఈ వాక్యము లెంతవరకు నిజము వెలుపుచున్న వో తెలియకున్నది. కలెవు విమవకుండ నుండుటచే, ప్రజలేమియు చేయునది లేక, ఓమితో నున్నారేమోనని దోచుచున్నది. గత వర్షము దేశమున లూటీలు ప్రబలియుండెను. తిరిగి యిట్టి వార్త లిప్పుడు వినవచ్చుచున్నవి. ఈ సందర్భముల వలన ఆర్థిక స్థితిగూర్చి ఏమచుకొనవలెను?

జాయింటుకమిటీవారి విచారణ

జాయింటుకమిటీవారి విచారణ గత వార మారంభమయ్యెను. వారమునకు మూడుమాక్లి సంఘమువారు గూడుమరనియు, విచారణ బహిరంగముగ జరుగుననియు, మాటలు వెలుపుచున్నాడు. విచారణ రేహస్యముగ జరుపబడకుండుట భావ్యముగ నున్నది. బహిరంగ విచారణవలన, లాభము లనేకములు గలవు. హిందూదేశ ప్రతినిధులు ప్రజల కోర్కెలను సహేతుకముగ నివేదించెదరని విశ్వసించెదము. విచారణ ఎటుల నడచుచున్నదో రూట రెప్పటికప్పుడు తెలుపుచుండిన బాగుండును.

సంధి యుత్సవములు

19 తేదీన, మద్రాసులో సంధి యుత్సవము జయప్రదముగ జరుగుననుటకు సందియములేదు. పురమునం దన్ని భాగములను, బీదల కన్నవిడుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. విల్లింగుడను ప్రభువు గారి యేర్పాటులను స్వయముగ పీక్షింప నెంచుట, వారికి గల యుత్సాహమునకు నిదర్శనము గ నున్నది. విల్లింగుడను ప్రభువుగారు సాయంకాలము గావింపబడు దర్బారున కధ్యక్షత వహింతురు. యుద్ధము ముగిసి సంధి సఫలమయినందులకు, ప్రజలు సంతోషచిత్తులై యున్నారు. 19 తేదీ యందు వారు తమ సంతసము నుచితరీతిని వెలిబుచ్చు గోరెదము.

పారసభ.

దక్షిణఆఫ్రికా యూనియన్ దొరతనమువారు కాసన రూపకముగ జేయ నన్న ఏషియాటిక్ ఎమెండ్మెంటు బిల్లును ఆజేపించుటకై నిన్నటిసాయంకాలము బ్రిష్టికేషి బిలిడ్గర్ 6-15 గంటలకు సి. రాజగోపాలాచారి గారి యాజమాన్యమున పారసభ యుజి జరిగినది.

అధ్యక్షులు.

తమ యువస్వామియైన రాజ్యమున నొసంగుచు ఇట్లు నడిచిరి:— బ్రాన్స్ వాలెట్ బోయిస్ భారతీయులకు స్థిరాస్తిని గడించుటకు గాని, వర్తకమున జేసుకొనుటకు గాని, దేశపరిపాలనమున పాల్గొను నత్వములు లేవు. దానంతేనీ బ్రాన్స్ వాలెట్ బోయిస్ భారతీయుల యకష్ట చెప్పుటకు పిలువలెంత విపదకరముగ నున్నది. ఇక వీరున్న గత్యంతర మేమన:— బ్రాన్స్ వాలెట్ బోయిస్ ప్రదేశములకు బోవలయును. లేదా పాశ్చాత్య యజమాంకులకిందపైస కొలుపు జేయవలయును. మదరాసులో నన్న ప్రజాపీఠ కాన్వెన్షన్ పాక సంఘము వారందరూ ఈ విషయమై ప్రజలముగ ఆందోళనమును గావించవలయును. బ్రాన్స్ వాలెట్ గూడ కొందరు భారతీయుల యెడ సానుభూతిని జూపుచున్నారు. భారతీయ వివాసస్థల దురవస్థను చాల కరుకు తొలగించుటకు బూనుకొనిరి. పూర్వోదాహరణం లైన చట్టమును అమలులో పెట్టిన భారతీయులకును, వారి సంతతి వారికిని ప్రాథమిక సత్వములు మొదలంట పోవుననియు, అద్దానంతేనీ భారతీయులకు దుర్గత వాటిల్లుననియు తెలుపుచు ఇట్టి దుస్థితియు, అన్యాయమున దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులకు వాటిల్లుకుండగ రాజప్రతినిధిగారు బోక్సము కలగ జేసుకొని ఈ దుస్థితిని కష్టించవలయునని తీర్మాన మొకటి ఉపపాదించబడెను. టి. వి. కళ్యాణకుందర మొదలియొక, నుబ్రహ్మణ్యశివ, చివరముమిల్ల, గాడివర్ల సానకృష్ణయ్య రావుగారు ఈ తీర్మానమును ఆహవించిరి. కార్యాంతరముచే ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి సభకు రాజాలరెరి.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

సంధి పుత్సవములు.

ఈ నెల 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయి నగర పాలక సంఘసమావేశము జరిగినది. యుద్ధమున విజయము కలిగినందుల కీసంఘము వారధికానందమును పొందిరి. శ్రీ బార్డి చక్రవర్తిగారిని చాల విమలించుచున్నారు. అను తీర్మానమును చక్రవర్తిగారికి పంపుటకు అధ్యక్షుడు గవర్నరుగారిని కోరన తె నను తీర్మానమును డాక్టరు నుకియోగారు పాదించిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను. సంధిపుత్సవములు జరుపబడి నపుడీ సంఘమువారు తగినరీతిని భవమున వ్యవహరములను చెన్న పురి నగరపాలక సంఘమువారి ననుసరించి తగిన స్మారక చిహ్నమును నెలకొల్పకలెను. బీదలకు గృహములను నిర్మించుట తగిన స్మారక చిహ్నమునని నుకియోగారు నడిపిరి.

19-వ తేదీ కనివారమువారు సార్వజనిక సభా సమావేశమును జరుపుటకు గూర్చి ఆలోచించుటకు 14-వ తేదీ సాయంకాలము సందెన్నా వాదాగారి అధ్యక్షతకీర్తింప ప్రముఖులు సమావేశమై ఉపసంఘ సభ్యులను నియోజించిరి.

బొంబాయిలోని పరాసువారందరూ 14-వ తేదీని బొంబాయిలోని పరాసు రాజభారి కార్యాలయమున సమావేశమైరి. ఆచట సహాయ రాజభారివారికి స్వాగతమునగి గొప్ప విందుజేసెను. పరాసువారందరూ తమయొద్దపైనను కర్తక స్థానములపైనను తపోకముల నెట్టిరి.

విశేష తంత్రీవార్తలు
(రైతుకు ఏజెన్సీ)

ఇండియా ఆఫీసు
సంస్కరణములు.

నిచారణ సంఘమువారి నివేదిక.

సిమ్లా, జూలై 14:— ఇండియా క్యూరేటరులు సీంట్లవారి నెట్లు కలిపాలింపబడుచున్నదియు తెలిపి తగిన సంస్కరణములు చేయించు నిమిత్తము ప్రభుత్వవారి యాజమాన్యము నిర్వహించిన సంఘమువారు తమ నివేదిక పథికానుబంధించిరి. అధికారులు దాని సంగ్రహమును ఆందోళన తెలియు నిమిత్తము ప్రకటించిరి.

ఇంగ్లండు ఇండియా పాలనాధికారుల సంబంధము

(1) ఎంబెయో యావక్యకమైన దాని జేతకాంతికిని, క్షేమమునకు అవశ్యకమగు కారణమున రాజ్యాంగ సభవారు ముందుగా ఇండియామంత్రి అనుమతి నొంద నిది ఎట్టి కాసనమును సర్వీస్ చేయరాదు.

(2) ఇండియా ప్రభుత్వము వారెక్కువమంది అధికార కాసన సభ్యులతో గలసి కానించిన బడ్జెటు తీర్మానములకు గాని, సామాన్యజరిపాలనా సంబంధములకు తీర్మానములకు గాని సమ్యక్తములకు సాధారణముగా ఇండియామంత్రి అధ్యంతరము చేస్తురాడు. కాని జేతకాంతికిని నుపరిపాలనమునకు సంబంధించిన భాగము రాకుండజేయవలయు, తమ బాధ్యతకు లోబడినవలయునపుడు, సామాన్యవిధానమున కాటంకము గలుగు పనులను, ఆసంగతిన మరల కాసనసభను విచారింపగోరు నిమిత్తము ఇండియామంత్రిగా రంగీకరణము కాపి చేయవలయు.

(3) పూర్వము సభ్యులకులగు కార్యదర్శిగారి యనుమతికావలసినవచ్చు విషయముల నిపుడు కార్యదర్శియు ఇండియా ప్రభుత్వమును ముందుగా గలసి ఆలోచించు మాత్రము అధికారములను బొందవలయు కార్యక్రమమున కాధారముగా నెట్లుబడుచు.

(4) కార్యదర్శిగారి స్థానిక ప్రభుత్వములకు నుండు సంబంధములలో సాక్ష్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడు మంది కాసనసభ్యుల అంగీకారము చేయు కార్యములకు కార్యదర్శి అంగీకరించు చుండవలయును.

(5) ఇండియా జేతమందు చేయబడు కాసనము చక్రవర్తిగారిచే సంగీరింపబడునదియు మానునదియు సభ్యులకు చక్రవర్తిగారిచే నిశ్చయింపవలయును.

ఇంగ్లండు పాలనము

(6) ప్రస్తుతము సభాసమీతులగు కార్యదర్శిగారికిన్న అధికారములు కార్యదర్శిగారి కిచ్చివేయ బడవలయును.

(7) కార్యదర్శిగారి కొక సలహా సంఘము సహాయముగలనుచుండవలయును. ఆసంఘము కేయే సమస్య లాలోచనాధ్యయనమునకు నడియు నతయు నతడే నిర్ణయింపవచ్చును. కమిటీవారీరిని పనిచేయవలయునని గూడ నతడు కానింపవచ్చును.

(8) సలహాసంఘముందు 12 గురికంటె ఎక్కువ సభ్యులుండరాదు. ఆమెగురుకు తక్కువ యుండరాదు. అందఱును కార్యదర్శి గారివలననే నియమింప బడవలయును.

(9) సభ్యులలో యాదరణంతులకు తక్కువకాకుండ హిందూజేతమంటి వాసముండువారుగ నుండవలయును. వారు భారతీయసభికార సభ్యులైనవారిలోనుండి ఎక్కుకొన బడవలయును.

(10) కమిటీ సభ్యు లొక్కొకరు అయిజేంద్రవరకు పని చేయుచుండవలయును.

(11) పార్లమెంటు సభ్యులెవరును సభ్యత్వమునకు పనికిరాదు.

(12) కమిటీ సభ్యు లొక్కొకరికి సంవత్సరమునకు 1200 పానుల జీత మియవలయును.

(13) భారతీయ సభ్యులకు జీతము కాక మరి 600 పానుల అలెకన్న అధికముగ నియమింపవలయును.

(14) 8 మొదలు 18 వరకు గల నిబంధనలకు కానాధికార ముండవలయును.

(15) ఇండియా కార్యాలయమునకును, ఇండియా గవర్నమెంటునకును నడచు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లీరిది నుండవలయునని విధించుటకు కార్యదర్శి కధికార ముండవలయును.

ఇండియా ఆఫీసు ఏర్పాటులు

(16) ఇండియా ఆఫీసువారుచేయు ఏజెన్సీపని అంతయు ఇండియా హైకమిషనరునకు గాని మరియే లండను ప్రతినిధికి గాని అప్పగింప బడవలయును.

(17) యావక్యక ఇండియా ఆఫీసు ఉద్యోగీయులను ఇండియా సర్వీసులోనికిని, ఇండియా సర్వీసు ఉద్యోగీయులను ఇండియా ఆఫీసులోనికిని మార్చుటకు నిబంధించుట. కాని ఒకకాళావారి స్థానే ఇంకొకకాళావారు తాత్కాలికముగ పని చేయవచ్చును.

(18) ఇండియా కార్యదర్శిగారి వివిధకాళాధికారములకును మధ్య భారతీయుల నియమించు పద్ధతి నవ్వడవ్వడవలంబింపవలయును.

ఇండియా ఆఫీసు వ్యయములు.

(19) రాజకీయపరిపాలక కార్యములకంద ఆఫీసునకు వ్యయము బడ్జెటులో నుంచబడవలయును. ఏజెన్సీకులకు వ్యయము ఇండియా ఆరాయములనుండి భరింపబడవలయును. ఈ నిర్ణయమును ఇండియా ఆఫీసు ప్రెజిడెంట్ అధికార తీర్మానముకొనవలయును.

(20) ఇండియా విషయములకు చర్చించుటకు ప్రజల మందర సభ్యులలో ప్రత్యేకముగ కొంతమంది నొకసంఘముగా నేర్పరుపవలయు నను నూచన కమిటీవారికి నవ్వలేదు. ఇందుకు గూర్చి సర్ జేమ్స్ బుల్ టేటు, ప్రాఫసరు కేయితు, బానుగారలు ప్రత్యేక నిజ్ఞాపననువచ్చింతురు.

నివేదిక అంతయు రాజోవువారములో హిందూజేతము నందు ప్రచురింపబడును.

క్రూప్రభువు నివేదిక - టైముస్ విమర్శ.

లండను, జూలై 10:—ఇండియా కాన్సిలువిషయమున క్రూప్రభువు కమిటీవారు చేసిన సూచనలకు టైముస్ చాల కఠినముగా నెదిరించుచున్నది. అందువలన ఇండియామంత్రి హిందూజేతమునకు సర్వాధికారియై అత్యేపు అవ్యవస్థమంతయు నతని హస్తమున కాగలను. అట్లుచేయుటకే ఈ ప్రయత్న మొనరింపబడినది. హిందూజేతవ్యవహారములనుపార్లమెంటువారింత గుర్తుకొనడముగ కార్యదర్శి యుత్తరముల నెవరైన అనుభవజ్ఞులు సరియాయుండు. టావక్యము. కాన్సిలునందలి సభ్యులు తరచుగ దుర్బలులుగ నుండురను అంతయు విమర్శించుచు ఇండియామంత్రియే వారి నెక్కుకొనును గావుర వారట్లుండక తీరదు గనుక మంత్రిత్వమువారే ఆనియామకములను జేయవలయును. కాన్సిలులో సలహా సంఘముకట్టి ఉండవలయు నను సూచనకు అర్థమవును. అది సారాంశముగా నున్నది.

దుర్బలసూచనలు చాటున విశేషాధికారము నొందవలయునని మంత్రులు చాలప్రయత్నము చేయుచున్నారని టైముస్ విశేషముగా అనుమానించుచున్నది. బాధ్యతాయుత పాలన మియబడు మాన్యుల జరుగునుకలమును ఇండియా పరిపాలనాపద్ధతియు, పడేంద్రయిన వెనుక కాసన నియోజకవర్గము సంస్కరణములకులన ఎట్టి హస్తగతగిగిందో విచారింపుటకు ఇండియా కాన్సిలును ఇదివరలోనలే ఎక్కువ జీతములతోడనే నిర్వహించుచుండవలయును. వ్యయమును గూర్చి వారికి గల అధికారము నవసరముండిన ఇంపుక కర్గింపవచ్చును గాని వారి యధికారములను మాత్రము కర్గింపరాదు. క్రూప్రభు నివేదిక యందలి యాఖ్యలోపము చిల్లర కార్యనిర్వహణాధికారులను నిది ప్రజలకు నుచేయవచ్చును. కాన్సిలు నెగురగొట్టిన వెనుక కాయంతముల నన్నింటిని మాంటేగుగారే నిర్ణయించు కలుగుదురని స్పష్టమగుచున్నది.

ఇండియా మంత్రిగిని, గవర్నమెంటునకును ఉండు సంబంధములకు గూర్చి టైముస్ ఇప్పుడేమియు తెలుపలేదు. ముందు తెలుపును. ఇండియా గవర్నమెంటువారితోడను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతోడను ఎల్లా ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడుపవలయునదియు కార్యదర్శియే నిర్ణయించవలయు నను అంతయు క్రూప్రభు వారికించియొసిన నతడు ప్రత్యక్షముగానే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము అన్నిటితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడుపగలగు మాన్యు అధికారము లియబడునని విదితమగు చున్నదని అది చెప్పుచున్నది.

ఇండియా ఆఫీసునుండి ప్రోద్బుధాధి తెలివేయవలయు నను సూచనను, లండను నందలి ఏజెన్సీపని సంతటి నొక హైకమిషనరు నిర్వహించవలయుననియు చేసిన సూచనల నది పూర్తిగ నంగీకరించుచున్నది. కాని ఇండియా ఆఫీసు వ్యయమును నిర్దిష్ట ఆయత్వము వట్టికలో నేర్పరుపయు నను సూచన అనవసరమని దాని అభిప్రాయము.

జాయింటుకమిటీ కనివారంబించుట.

లండను, జూలై 11:—ఇండియా గవర్నమెంటు బిల్లు విచారింక నియమింపబడిన జాయింటు కమిటీ నెల్లొప్పుగారి యధ్యక్షులకు కార్యక్రమము వారంబించెను. కమిటీ వారమునకు యాడుమారులు సమావేశమగు చుండును. సభలు సాధారణముగా బహిరంగముగా జరుగునుండును.

వైమానిక విమానము.

లండను, జూలై 11:—వైమానిక మంత్రిత్వమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు. ఆర్. 34 విమానమునుండి ఇట్లాక సంక్షేమము వచ్చుచున్నది. నేటి మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు విమానము ఉత్తరమున 46.83, పశ్చిముమున 88.88 డిగ్రీలనుధ్యున్నది. ఈస్టు పార్శ్వమున విడిచవలయునని విమానము నిశ్చయించుచున్నది. ఒక ఇంజను పూరిగ చెడిపోయినది.

ఆర్ 34 విమానము

లండను, జూలై 11:— (పాయంకాలము 5-5) ఈ విమానము 24,000లలో 1870 మైళ్లు నడచినది. నేడు మధ్యాహ్నము 12-10 వేళ ఉత్తరము 46 దక్షిణము 89.50 స్థానమున నుండెనని విమానమంత్రులు ప్రకటించిరి.

అట్లాంటికు వైమానిక యానము.

ఆర్. 34.

మొదటిమారు తిరిగివచ్చుట.
లండను, జూలై 11:—(ఉదయము 4-15) గతరాత్రి 8-30 గంటలకు ఆ 34 విమానము ఉత్తరమున 42.15 గను, వడచురగ 54.06 గ నుండెనని వైమానిక వర్తమానము తెలియజేసిరి.

ఈ విమానము బాగుగ ప్రయాణము చేయుచుండెనని యు చాల అందముగ నుండెననియు తెలిసినది.

లండను, జూలై 11:—కేపుకు ఈజిప్టునుండి తిరిగి ప్రయాణము జేయుటకు ఆర్ 34 విమానముకంటె 4 గింతలు పెద్ద విమానమును క్వెన్లలో వైమానిక సంఘమువారు బంకనున్నారని మ్యాకానిలు భవనమున మాట్లాడు నందర్బమున బవరలు గ్రూపునుగాడ తెలియజేసిరి.

ఫ్రెంచి వైమానికుని మరణము.

లండను, జూలై 11:—క్రొత్తిమానమున క్రయత్నించు శమయమున సుప్రసిద్ధ వైమానికుడగు నవారీగారు తిల్లకూట్లేదగ్గర చనిపోయిరి.

లండను, జూలై 11:—ఆర్ 34 విమానము నేటియందయమున ఉత్తరముగ 48.49 గను, వడచురవ 46.00 గ నుండెనని వైమానిక వర్తమానము తెలియజేసిరి. (తోవలో నగ యా దూరమువరకు ఈవైమానము పోయినది. క్లిప్రడెక్, ఎ బోర్డుతో ప్రత్యక్షముగ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచుండెను. 45 నాటుల వేగముతో ఈ విమానము వలయము చేయుచుండెను.

నేతకనివారి నమ్మకట్టు.

లండను, జూలై 11:—జూలై 14-వ తేదిని మరల పని వారంబింపవలయునని నేతకనివారి సమాకార సంఘము నిర్ణయించెను. 180 గురు అనుకూలముగను 22 ప్రతికూలముగను పనిచేసిరి. జీరిములవిషయమున గలిగిన తగాయిచాలలో యూనియను కోరునట్లు యజమానులు చేయవలయు నను వరకు మీద దీక్షములను వెలిగించుటకు ఎలక్ట్రీకులు ప్రేమ యూనియను లొప్పుకొనినవి గనుక సంధ్యుత్తర సమయమున తాము విద్యుచ్ఛక్తి దీక్షములను నవ్వేయనేరమని ఆకాళా కార్యాలయమువారి కొక ప్రకటన సంపిరి.

నేతగాండు కనివారంబించు నిశ్చయించుట.

లండను, జూలై 11:—నేత పనివారలకును యజమానులకును రాజీతుడిన వరకులు జూలై 9వ తేది నుండి పని పనియరల వారంబింపవలయునని ఈయబడిన నోట్లు చాల వివేచనముగనున్నవి. తెలులు అవసరములేదు. జూలై 9-వ తేది నాటి సంక్షేమంబిట్లున్నది. మరలము మొదటిసారికి యుండును. తొమ్మిదిమాసములనుటకు 18 మాసములని యాత్రముండును.

బ్రిటిష్ కార్మికుల కర్మ పరిత్యాగము.

లండను, జూలై 9:—బ్రిటిష్ దేశమునందలి కార్మికులు యావత్ దేశమున నెక్కడుంటున్న నందుననే దేశమున చాల తొందరగా కలగుటయు తటస్థమునో లేక మరల మొకసారి ప్రభుత్వమునకే విజయము కలుగునో రానున్న మూడు వారముల ను తేలవలెను. ఇది చాల విషయ సంది. కార్మికులందరూ కర్మను పరిత్యజించి దొరతనమునా కత్తి కార్మిక కత్తి సంఘకత్తి సడచలనో లేదో చూచుటకు సంది యున్నాము. చిల్లరపనుల కల్లు సాంకేసంఘమువారి నిరీడి కము ననుసరించి ధరల సవరణల సందర్భమున కలిగిన వివాద ననుసరించి యావత్ బ్రిటిష్ కార్మిక సంఘమునకర్మ పరిత్యాగ మును ప్రకటించుటకు గూర్చి ఆలోచించుటకు గనుల పని వాండ్ర నాయకులు బుధవారము నాడు కెన్సింగ్టన్ లో సమావేశమైరి. బొగ్గు ధర టన్నుకు 6 పిల్లింగుల వంతున హెచ్చింపబడినందున వారి యా 7) వా మి ను ను దించి నది. ప్రజల కందరికిని కి ను క ను క లి గిం ప జాలిన కావ్య మింతకంటె ఎక్కి మైన జేడియు నిటీరల జరుగ లేదు. అంతయు తప్పులేకనే నిర్ధారణ చేయబడినది. ఈ పారలూ లెక్కల కాఖవారియై యుండును. మంత్రుల దోష మేమి యు నుండి యుండక పోవచ్చు నని కార్మికులు తలచిరి గాని సరిగా లెక్కలు తేల్చబడియే యీ ధర నిర్ధారణ చేయబడి ను. 50 అక్షండు గెడ్డిను గారు చాలా గూర్కాక గల వారని మంత్రవర్తమునా దీర్ఘముల గ్రంథములవలననే నేను తెలుసుకొంటిని గాని నిజముగా నీ లెక్కలు తప్పు యైనచో దొరతనమువారిస్థితి చాల బలహీనమగును. తేనివో మంత్రుల కధికమగు బలము చేకూరును. గనుల పనివాండ్రు కర్మను పరి త్యజించిరేని దేశమునందలి కార్మికులందరూ దొకసారిగా పనిముట్లను పారవేయుట నిశ్చయముగాని దొరతనమునా రెట్టి తొందరలు కలిగినను చలించుకుంటుటకు సుకల్పించిరి. తొంద రలను కలుగజేయువారిని కఠినముగ కఠించెదరు. కార్మికాభి ప్రాయముల గ్రహించిన ప్రవీణులు అనుభవజ్ఞులైన వేరను లుగా నున్నారు.

నూలు యంత్రశాలలందు

సంధి పుక్కిత దినములోపల నూలు పనివాండ్రు సమై క్కము తొలగించుటకు చాల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అది నెలవేర నచ్చును. సంధి ప్రకటించబడగనే 24 గంటలు సర్వకర్మ పరిత్యాగము నేర్పరము దేశము బ్రిటిష్ దేశ మొ క్కటియే. బొగ్గులోపనులవలన పెరిపోత వార్తలకు యిను పదారులకు అధ్యంతరము లిగినదను నూచన స్థిరపరచబడ లేదు. ప్రభుత్వ పరిశీలనను సమర్థించబడలేదు. ఎట్టి నిధమున దాని నేర్పరచినను అది దేశమునం దంతటను వ్యాపించదు.

పునర్నియోజనము.

తిరిగి పాఠ్యజనిక పునర్నియోజనము వెంటనే జరుగు నను వదంతులు కలవుగాని నేనువానిని నమ్ముటలను.

ప్రధానమంత్రి.

లండను, జూలై 9:—ప్రధానమంత్రి కచ్చుసరికి లాయరు కార్మి గారు చాల సలహా తెలియించుటచే ఏ విషయమును సరిగా నిర్ధారణజేయ వీ లుండదని ఆయన మంత్రులు విక్రాంతి గొనవలె నని నూచించిరి. అట్లు కొద్దికాలము మాత్రము విక్రాంతిగొని మరల మూలము ప్రకార మతిక్రమణో జేయ కార్మికులను చూడ సారంబించిరి.

వర్తకుల దురాశ నందరు ఖండించుట.

లండను, జూలై 9:—దేశమునందంతటను దురాశా పరులగు వ్యాపారుల నిరసన మధికమైనది. ఇంకను కొందరు పూర్వపు దురాచారములకు సాగించుచున్నారని చాలయంది దురాశాపరులు జడియుచున్నారు. బొగ్గుధర పెరుగుటచే తీరములుగూడ హెచ్చుతలెని అందరును కోరుట నిశ్చయము. దేశీయ వస్తువుల ధరలు తగ్గుటకు జపానువస్తువుల సధికముగా తెప్పించవలెనని గూడ పలువురు కోరుచున్నారని లండను విశేషముడు మదరాసు మైక్నూపుత్రికుల తలెవార్తల ను వెను.

ఎలియట్టుసతి ఆత్మహత్య.

లండను, జూలై 11:—కస్తాను ఆర్థర ఎలియట్టుగారి భార్య హత్యకుగూర్చి విచారణ జరుగునపుడు చాల అద్భుతక రమగు అంశములు సాక్షులవలన తెలుపబడినవి. క్రిందటి ఏప్రిల్ నెలలో ఉభయములకు వివాహమయ్యెను. పెనిమిటి అదివరకు వివాహమాడిన భార్యకు పుట్టిన బిడ్డలనుగూర్చి వారి

కిరవుకు కలహము పుట్టెను. ఉభయములకు మేమేరక నిర సింపుచుండిరి. ఎలియట్టుసతి పెనిమిటిమీదకు, సవరికూతురు మీదకు నేరములను చెప్పుచురచ్చెను. ఆమెకులన్నియు ఆ బద్ధమనీపవతికూతురు సాక్ష్యముచ్చెను. మనస్థిమిరము లేనపుడు ఆత్మహత్య గావించు కొనబడినది తీర్పుచెప్పబడెను.

ప్రాస్తు

సంధి యేర్పాటులు

ప్రార్థన, జూలై 18:—ప్రార్థన సగరమునండి బయలుదేరునపుడు లాన్సింగు గారిట్లు చెప్పిరి.— ప్రస్తుతపు సంధి ప్రపంచపునర్ధారణకు ప్రారంభము. స్థితి చాలవిషయ మైనదిగ నుండెను. నాలుగున్నర సంవత్సరముల ప్రళయము వలన పాశ్చాత్య కాగరికరి నేల గలసినది. ఇంక పునరభివృద్ధికి రెండు అంశములు చాల ముఖ్యమైనవి. ప్రజల తి జాగరూక తోడను తెలివితేటలతోడను వెంటనే తమ యభిప్రాయము లను వ్యక్తీకరించుచుండవలయును. వివిధజాతులన్నియు నైక మత్యముగలిగి ఒకరి కొకరు సహాయము చేసి కొనయంద నలయును.

సంధి యంగీకరణ పత్రము లభించుట.

ప్రార్థన, జూలై 11:—హరువాడు ఎనర్దుగాను సంక కము చేసినట్టియు, జర్మను ప్రభుత్వమువారికికరించి నట్టియు సంధి యంగీకరణ పత్రము నేటియుదయము విడదీయ మంత్రి కండెను.

బల్గేరియా సంధి.

ప్రార్థన, జూలై 11:—బల్గేరియా సంధి మరతులు పూర్తికావచ్చినది గావున ప్రార్థననుకు తనప్రతినిధుల సంక వలసినదని మిక్రియందలివారు బల్గేరియాకు కోరిరి.

జర్మనుల అంగీకారము

లండను, జూలై 11:—ప్రవ్యక్త బహేతుకు పార్ల మెంటులు రెండును ఒప్పుకొనినగాని జర్మనుల సంధి అంగీకార ము పూర్తికాదనియు, రాష్ట్రముల నన్నియమన్న రాష్ట్ర ముల పార్లమెంటు లన్నియు మార్పుల కంగీకరించుట జర్మను రాజ్యాంగము నిబంధనల ప్రకార మువశ్యకమనియు రాజకీయ వేత్తలు తెలియబరచుచున్నారు.

ఆస్ట్రియా సంధిపరతులు.

లండను, జూలై 9:—ఆస్ట్రియా ఆర్థికవిషయము లగు మరతులనుగూర్చి ఆస్ట్రియావారు తెలిపిన ఆక్షేపణలు కొన్ని సహేతుకములని మిక్రియందలి వారంగీకరించిరి. ఆస్ట్రి యా హంగరీ సయుక్త పరిపాలనమున రాష్ట్రముల సాత్త వ్యక్తులసాత్త అను విశేషమున యేర్పడినది.

జర్మను ముట్టడి.

లండను, జూలై 11:—జర్మనుల అంగీకారమును తెలుపు కాగితము ప్రార్థననునందలి మిక్రియందలి ప్రతినిధుల కందినట్లెంటునే జర్మనీ ముట్టడి ఆగిపోయియు భావింపబడును. కాని అందువలన వర్తక నియమములు తొలగింపబడిన వని మార్కము తలచన గూడదు.

పూర్వము విషయములు.

ప్రార్థన, జూలై 11:—పూర్వములో నిటీరల జరిగిన విషయములనుగూర్చి విచారణచేయుటకు బ్రిటిష్ అమెరికా, ప్రాన్సు దేశములవారు వేరయొక యుద్ధనౌక నవటికి పంపు టకు నిశ్చయించిరి. ఇటలీనా యుద్ధనౌక లివరకే అచట నున్నది.

ప్రాన్సు నై నిక నాయకులు.

ప్రార్థన, జూలై 18:—డివిల్లి అను హోటలులో నేను ఎం. పాయింకేతగారు ప్రార్థన సగరమువారి తరపున మార్ష ఆ జాప్రె, మార్ష ఆఫాట, మార్ష ఆ పిటేయును గారలకు భిడ్త ములను బహుమతి చేసిరి. కోవారుము నాడు పెస్టోను వద్ద మార్ష ఆ ఫాటగారికి విజయబహుమాన మియ్యబడెను. బహు మతి నొనగను పాయింకేతగారిట్లు చెప్పిరి.— న్యాయ స్యాత్యోత్సాహకార్యము ప్రాన్సుంతయు తన నై నిక నాయ కుని ప్రేమించుచున్నది.

మార్ష ఆఫాటగారు రంతులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి. తరము నై నిక లాసరించిన మహత్తర కార్యముల

కంటె శ్రేష్ఠతరమగు కార్యము లేనియు తరము చరిత్రలో గన్పించవు. అట్టి భక్తి తాత్పర్యనిధిని గలిగియున్న ప్రాన్సు దేశమున కన్నదును పరాజయము సంభవింపదు.

పరానువారి విజయోత్సవము.

పారిసు, జూలై 11:—విజయోత్సవ సందర్భమున మార్ష ఆ ఫాటగారి కుడితట్టున ఆక్వామారులై నిలచునట్లు మార్ష ఆ జాప్రె గారు కోరబడిరను వార్తకు గూర్చి విశద సమాచారములు తెలియుచున్నవి.

అమెరికా

మానవాభి శరణ్యము.

విల్మనుసభాపతి ఉపన్యాసము

వాషింగ్టను, జూలై 10:—నేడు పెనేలులో విల్మను గారిచ్చిన యుపన్యాసములో చాలభాగము నానాజాతి సం ఘమును గూర్చి చెప్పబడెను. అది యొక్కటియే మానవాభి శరణ్యముగ నున్నది. యుద్ధమును, యుద్ధసభయు అమెరికాకు నైతిక నాయకత్వ మొసగినవి. కాని నమెరికా నిరాకరింప జాలదు. ప్రజాప్రాతినిధ్యము వహించి ప్రభుత్వమునా రెంత వ్యయమునైన భరించి అంతర్జాతీయ పూర్వ రాజకీయములకు పూర్తిగ పడగొట్టరలయును. ఇందులో ననేకవ్యయము లున్నవని రాజకీయ వేత్తలు చెప్పనచ్చును. ప్రజలకట్టిలేదయ్యె గాన్పించ లేదు. అలస్యమునకు వా రోర్వలాలరు. సంధి జరుగు నపు డనేక రాజకీయాలు, ఒడంబడికలు జరుగ వలయు అవశ్యకత నత డెజిగించెను. యుద్ధ సభ వా రొనరించిన పని సంధి కార్యముగ మంగీకరింపబడిన మాత్రముల ననుసరించియే చేయబడినది. మరియు అంతర్జాతీయ స్థితి నిబట్టి సాధ్యమగు రీతినే అది నిర్వహింపబడెను.

సంధి అంగీకారము.

వాషింగ్టను, జూలై 11:—సంధి మరతులలో వేటి నైన నెనుక కుంచుటకు మూడువందలలో రెండువందల మంది పెనేలు సభ్యులు దాని జలపరచవలయునని విల్మను గా రొకసందర్శన ముపును చెప్పిరి.

మాంసవిక్రయము

వాషింగ్టను, జూలై 11:—స్వీట్జర్, ఆర్మను, విల్మను, మారిసు, కడనా కంపెనీలవారు 874 చిల్లర సంఘములను లో బరుచుకొనిరి. వారి వెక్కు సంఘములలో అధికారమును కలి గించుకొని అంతర్జాతీయ విశేష వ్యాపారులకు గూడ వశపర చుకొనుచున్నారు. వీరితో నెవరును పోటీకి నిలవకుండజేసి హెచ్చుధరల కచ్చుచున్నారు. మాంసమునే గాక కోళ్లు, కోడిగుడ్డు జున్ను మున్నగువానిని గూడ పిత గుత్తుజేయు చున్నాడు గాన వీరిని గూర్చి తగిన ఏర్పాటు జేయకలె నని అమెరికా వర్తక సంఘమునా రభ్యుత్సాహక ప్రాసిరి.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేలు జేయబడినది)

నో టీ సు (1680)

తిరుత్తణి ఆడిక్పత్రిక మహోత్సవము.

1919 వ సం॥ రం 22 వ తేది జూలై మాస మున తిరుత్తణియందు జరుగబోవు ఆడిక్పత్రిక మహోత్సవమునకు బోవ నిచ్చుగించువా రెల్లరకు ఇందుమూలముగ తెలియ జేయడ మేమనగా:— రాక్షసిబొగ్గు దొరుకుట చాల దుర్లభముగ నుం డుట చేతను మరికొంత ఇతర ముఖ్యమైన వ్యాపా రము లుండుటవలనను తీర్థయాత్రకు బోవువార లకు అదనముగ ప్యాసంజరు బుడ్లను గాని, ప్రత్యే కపుబండ్లనుగాని వేయుటకు వీలులేదు. కావున వై మహోత్సవమునకు పో నుద్దేశించువార లంద రును దీనిని గమనించవలయును.

(అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నది) బల్లారి కండిక కే నుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన కృష్ణలీల నాట కము అమృతమునకు కథముగనున్నది. కృష్ణలీల విభీషణ పట్టాభి షేకం య. 1-0-0 లంకాదహనం య. 1-0-0. వెన్నెట్టి క్రత్తై కం హెచ్. ఆర్. చంద్రాకంపెని బుక్స్ వెల్లెర్స్ అండ్ పబ్లిషర్స్ బల్లారి.

ఫోర్మ సెంటుజార్జిగ జైలు

టి. ఎన్. త్యాగరాజయ్యగారు కర్నూలు జైలు జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

పాలు ఆప్పసామిగారు మద్రాసు స్టాంపు కలెక్టరుకు 2 వ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

డాక్టర్ కృష్ణ వెండ్రే నైకోర్టుకు మూడవ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

ఇండియా ఫాక్టరీ ఆఫ్ఫీసరు గంగాం విశాఖపట్నం ఐ.ఎం. గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు కర్నూలు మండలములకు ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు ఫాక్టరీల ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

జడ్జిమాన్ సీతారామయ్యగారు విశాఖపట్నం జనరలు డెప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ప్రీవియస్ రంగసామయ్యగారు కడపకు జనరలు డెప్యూటీ కలెక్టరుగా, దావులూరి ఉమామహేశ్వరరావు పంతులుగారు డెప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వరూపాలసభాధ్యక్షులకు లీటుగారు మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

అనకాపల్లి మున్సిపాలిటీలో గొట్టు రామస్వామిశాస్త్రిగారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కడప జిల్లా బోర్డులో నందేదన సభ్యుల గర్భవంశ్యు 86 ఉండవలయుననియు, ప్రజానియు వ్రలసంఖ్య 24 ఉండవలయుననియు గవర్నరు సభివాని ప్రకటించిరి.

పండిట్లీ నుబ్బరాజుగారు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డుకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

చిలుకూరి వెంకట్రామయ్య వాయుడుగారు పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డుకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ మూర్తిగారు నడవడుటి సీతారామయ్యగారు కాకినాడ తా. బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కే. చివరబసవన గౌడుగారు బళ్లారి జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

బి. భీమారావుగారు ఆదోని బోర్డు కుపాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి.

గురజాడ గోపాలిగారు బళ్లారి జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పార్వతిపురిం తా. బోర్డుకు అంగజాల నారాయణ స్వామిగారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మహమ్మదు మొహదీను సాహేబుగారు విజయనగరం తా. బోర్డుకు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

విద్యకాఖ

అమర తద్వపాద రావుగారు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో ప్రొఫెసర్లు పండితులుగా నియమింపబడిరి.

ఏ. విశ్వనాథయ్యగారు కర్నూలు జిల్లాలో పాఠశాలల ఆఫీసరుగా ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

సాల్వకాఖ

కే. బొగ్గిరెడ్డిగారు వెనుకొండ సబ్డివిజన్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

కే. వెంకట్రామయ్యగారు మార్కాపురపు సబ్డివిజన్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి. టి. బి. కిరణమయ్య నిజాంపట్నం సబ్డివిజన్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఫారెస్టు కాఖ

ఎన్. కంకరాజ్యయ్యగారు కడప రేంజికి నియమింపబడిరి.

ఎన్. నుబ్బరాజుగారు వాయుడు రేంజికి ఏ. రంగవారుకు వాయుడు చిట్టిరేణి రేంజికి, ఎన్. చిదంబరయ్యగారు దక్షిణ కడప జిల్లాకు బదలయింపబడిరి.

టి. శ్రీనివాసాచారిగారు మార్కాపురం రేంజికి మహమ్మదు ఘాలూ సాహేబు మొట్టిచెలుపు రేంజికి బదలయింపబడిరి.

కలకత్తా హైకోర్టు:— న్యాయమూర్తి నర్ సింహయ్య షట్టిగారు పని చాలించుకొనినందున వారి స్థానమున బొర్రెపర్తి చాదచంద్రాశాస్త్రిగారు కలకత్తా హైకోర్టు నంబోక న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడిరి.

కే. శే. వీరేశలింగం పంతులుగారు:— పంతులుగారు సంఘ సంస్కరణమును గూర్చియు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిని గూర్చియు చేసిన కార్యములను ప్రశంసించుచు పంతులవారి మరణమునకు చింతించు బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘ సంస్కరణ సమాజ స్థాయి సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

నముద్రపు కేపులు.

లండన్, జూలై 11.— నముద్రపు కేపుల యధికారమును యునైటెడ్ కింగ్డమ్ కు రద్దీ సంఘమువారు వదలుకొనిరి.

ఇటలీ ఆర్థిక సంపత్తి.

లండన్, జూలై 11:— 1918-19 సంవత్సరమున ఇటలీ వారికి 320½ లక్షల పైసల నాణెములు వ్యయమైనదని కోల్ కాథికలి తెలియజేసెను. ఆదాయము 80½ లక్షలు. లోటు అంతయు ఋణములచే పూర్తి చేయబడినది. మిత్రమండలి ఉదారభావముతో ఒసర్చిన ఆర్థిక సాయమునకై కోల్ కాథికలి వారి నెంతయు క్లాపించిరి.

గాంధీయను దురవస్థ.

లండన్, జూలై 11.— గాంధీయికి నష్టములు ఒక కోర్సునుపు సభ్యులకే గల్గినవి. వీరందరను నిద్రబోవుచుండిరి. 500 స్త్రీలు, పిల్లలు పడవలో గలరు. ఎట్టిభయము లేకుండెను. పడవమెల్లగ పోవుచుండెను. ఒక కప్తాను తీర్మానముచేతనే టైటానిక్ దురదృష్ట మరల వాటిలకుండె గల్గెను. మార్గమును క్రమించెను. మంచుకొండను దీక్షిసెను.

రాక్షసి బొగ్గుధర.

లండన్, జూలై 11.— రాక్షసి బొగ్గుధర పెరుగుటచే ప్రజలందరను కష్టపడుచున్నారు. డేకీలు యెగువతిన రైతులు చాలి చాలి పట్టకరముగ నుండునని నేతగాండ్రు అనుకొనుచున్నారు. లంకామై నులు సరిక్రమధర అడవనుగ 50 లక్షలు మదింపు చేయబడినది. పరిశ్రమలుగూడ వీనివలన కొంతవరకు నష్టపడినవి. ప్రభుత్వపుకటనముచే గవలపనివాండ్రు కోపాదీపితులైరి. ఉత్పత్తి చేయుటకు వలయు అడవ పుధరను పూర్తి చేయుటకు ఇంకొక ఆరక్రమము పెచ్చించిన చాలునని నాయకులందరను వాదనా సల్పుచున్నారు. తేనిమీద ఆధారపడి ప్రభుత్వమువారి మదింపును వేసికో తెలియజేయవలయునని నాయకులందరను కోరుచున్నారు. వికరములపైటిని తెలుపుచు దొరతనమువారు కిక్కుముగ తెల్లకాగితము మోకచానిని ప్రకటించిరి.

హెచ్చుధరలు-లాభములు

లండన్, జూలై 11:— మంత్రిగగమువారు హెచ్చుధరలను లాభము తీసుటను గూర్చి చర్చించినందున ఈ ఆరవ్యమును ఆపుటకు చర్యనుపీనుకొన నిశ్చయించుకొనినందున నర్ జార్జి బార్న్సు గారు కార్డి పరీక్షించిరి. వీర తీర్మానముకొలది కోజులలోనే ప్రకటించబడును.

యధ్వని రాశము:— యధ్వనహాయధ్వను నిమ్మూరు మహారాజుగారు ఇండియా దొరతనమువారికి 2 లక్షల రూపాయల నొసగిరి.

దత్తమండల గ్రథములు. సంవత్సరమునకు 4 ప్రచురములు, నవలలు, నాటకములు, మున్నగునవి ప్రచురింపబడు మొదటి ప్రచురము: (పీర్స్ కావము నయ్యులొనున్నది.) బళ్లారి కే. నుబ్బరాజ్యశాస్త్రిగారి విభిషణ వట్టాభి షేకం(లేక)లంకాదవానం అను నాటకము ముచందా దారులగు వారికి 0-12-0 లకే సొసంగబడును వైపుప్రకము కొనువారలు ప్రవేశనరును మివ్వనక్కరలేదు. కొను వారలకు ప్రవేశనరును 0-4-0 హెచ్ రావు చంద్రరావు మ్యానేజరు దత్తమండల గ్రంథముల గొట్టున్సిట్ స్ట్రీటు బళ్లారి.

Franchise for Women. Social Reform Association's Cable.

BOMBAY, July 15. Sir Narayan Chandravarkar, as President of the Bombay Presidency Social Reform Association, has sent the following telegram to Lord Seiborne, Chairman of the Joint Committee on the Government of India Bill. The Association desires me to represent to you respectfully the Association's great disappointment at the recommendation of the Southborough Committee against the franchise to women in India in the Reform Scheme. The cause of social reform is much discouraged thereby and among the women in India and the large class of social reformers also there is a growing feeling of dissatisfaction. The franchise to women will greatly help the cause of sanitation and education on which India's future greatly depends. The educated women by reason of their intelligence and sound practical sense are more deserving of franchise than the uneducated classes to whom the Southborough Committee have recommended elective right.

Amritsar Church Burning Case.

LAHORE, July 15. The hearing in Amritsar Rambagh Church burning case began on Monday before a Special Tribunal consisting of Messrs Brahmeh, Printer and Harris. There were eight accused, four of whom were sentenced to transportation for life by a Martial Law Commission which disposed of Amritsar normal Girls School case, who were charged under Sections 121, 147, 295, 436, 449 and 149 I. P. C. The public prosecutor in opining the case for the Crown read the complaint to the accused and detailed charges against them viz breaking into the Mission Church at Amritsar and setting fire to the building and defiling it. Prosecution witnesses then gave evidence after which the statement of accused were taken all of whom denied that they were present at the burning of the Church. The Court framed charge against each under Section 121 I. P. C. for waging war against the King. The accused were directed to file a list of witnesses on Tuesday. Defence evidence will be taken on Wednesday. It is understood that the wife of Bhai Parmanand, formerly Professor in D. A. V. College, who was sentenced in 1915 by a Special Tribunal to transportation for life, in connection with Lahore conspiracy, has petitioned to the Viceroy praying for amnesty and clemency for her husband on the auspicious occasion of Peace.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina. H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

Actina Way.

భాగ్యవంతు లెవరు? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	కుంచానస లేపము
6 ఔన్నులు 8-4-0	6 ఔన్నులు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగొట్టును	తామర నణము
8 ఔన్నులు 1-12-0	8 ఔన్నులు గల సీసా 0-8-0	సీసా ద్య. 0-10-0	డబ్బీ ద్య. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

కంటి విలాసము.

మండిట్, మగరాను.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

85, ఆచారప్పగారి, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు

గా. బి. బి. పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి

జ్వాలాంతు: మదరాసు కార్పొరేషను పక్షమున పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి గారు కాసనపల్లి ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనబడిరి. 1881 14 నోట్సును, వీరి క్రెడిట్ ధృవంపై పి ఎమ్. కె. జ్ఞాన మొదలియారు గారికి 12 నోట్సును వచ్చినవి.

కాసనపల్లి యెన్నికలు: శ్రీ పితామహరాజు గారు ఈ క్రైస్తవభాగముల బహిష్కారముల వత్తును, గా. బి. పి. త్యాగరాయ గారు ఈ క్రైస్తవభాగముల భూస్వామిల పక్షమున మదరాసు కాసనపల్లి సభ్యులుగా నెన్నుకొన బడిరిని తెలియచున్నది. వేంకట ఆఫ్ కామర్సు పక్షమున సర్ గార్లకు ప్రభుగారును, శ్రీమతి అసోసియేషను పక్షమున జి. హెచ్. థాంగరగారును, ప్లాంటర్ల పక్షమున జె. పి. రిచ్చర్డ్ సన్ గారును కాసనపల్లి సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరిని కూడ తెలియచున్నది.

కూట్టుట్రాటరు గారు: భారత ప్రభుత్వము వారికిని గ్యాల్లియరు సంస్థానమునకును మధ్యన రిక్రెమ చేయు రాయబారులలో కూట్టుట్రాటరుగా రోకరుగ నిలుచుటలైరి కాని యిది ప్రస్తుతము అపియేయబడినది. ఈ పని అగు లోనుల వీరు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి వదలిని మరల స్వీకరింతురో లేనో, వీరు ఆంగ్ల శకమునుండి యెక్కువ తిరిగివచ్చునో తెలియజున్నది. ఈ మధ్యకాలమున నెలవుతీసికొనుటకు వీరు నిశ్చయించు నెడల, వీరి స్థానమున పి. ఇ. ఓడ్డెర్నగురు ఆర్ట్స్ చేయుదురని తలపడుచున్నా. వీరివృత్తి న్యాయమూర్తి నేపియరుగారి స్థానమున ఆర్ట్స్ చేయుచున్నాడు. ఓడ్డెర్నగారికి బదులుగా అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలుగ డి. చామర్సుగారు నియోజితులగుదురు.

భగవత్ ప్రత్యభోధిని సభ: ఈ సభవారి యజమాన్యము క్రింద శ్రీమద్ వాల్మీకి రామాయణము కన్నీకలో గడిచిన రెండు మాసములునుండి జరుగుచు వచ్చున కాలక్షేపములలో కడపటికి కాలక్షేపములు ఈ దిగువ కనుపరిచి యందు చివరములలో వరుసగా జరిగెను. రాబోవు తు కవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు "సులోచనో పాఖ్యానం" కనివారం సాయంత్రం 6 గంటలకు "లక్ష్మణకేతి" ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు "శ్రీరామ పట్టాభిషేకము" హిందూ థియేటర్ లో మూలములో వందేరి డి. లక్ష్మణాచార్యుల వారి వల్ల అలివిమర్మగా కాలక్షేపము చేయబడును. జూలై 27 వ తేది ఆదివారం భగవత్ గీతోపన్యాసము ముగియును. గీతలో 16 వ అధ్యాయము జూలై నెల 21 వ తేదీ ప్రవచన చేయబడును. తిరుపాటి ఆర్మ్యరు వారివల్ల అనంతం జరుగును. "అమలవాపిరాం" యను సంప్రదాయక గ్రంథము ఆగష్టు 30 వ తేదీ సమాప్తిచేయ బడును.

మద్యపానము: నిన్నటి సాయంత్రము వెస్టిక్ కాళాలలో, రా. సా. యు. రామారావుగారు, మద్యపానమున కలిగిడి నవ్వుల గూర్చి, మ్యాజిక్ లాంకర ప్రదర్శనము మూలమున, చక్కని యువన్యాస మొనగిరి. ఆల్బ్రహామ్ జీవకోటి కంఠమున ఎట్టి ప్రాణాపాయము కలిగించినో, వారు జూపించిరి. చిన్ని మొక్కలు ఆల్బ్రహామ్ లోనుండి మరలము జెందునని గనబడెడిది. మనవ్య జేసామున మృతయము, మెదడు, లివరు, మొదలగు భాగములన్నియు ఆల్బ్రహామ్ చే నెట్టి నవ్వును బొందునదియు, జూపిరి. మద్యపానము తలన సంఘ మెటుల వాకనమగుచున్నదియు, వివరించిరి. మద్యపానమునకు, వేరేమున కెంతటి నవ్వును వాటిల్లుచున్నదియు, రామారావుగారు దృష్టాంతము గావించిరి. అభ్యుత్థులగు కింగ్సులే విలియమ్సుగారు రామారావుగారి యువన్యాసమును ప్రశంసించిరి. ఉపన్యాసకులకును అభ్యుత్థులకును వందనము అర్పించుటకు పిమ్మట, వారు పువ్వులూలా లంకృతులు గావించబడిరి. జాతీయ గీతము పాడబడిన పిమ్మట, సభ ముగిసెను.

శ్రీమతి కాకర్లమాడి కమంధలాకవి కవిగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున డి. పి. కరీషయందు ప్రీయరాలై నది. ఆంధ్ర వారీమణులలో వట్టవరీతులకును శృంగారవైరవారిలో సీమయే మొదటిది.

1919 సం॥ జూలై 19 తేదీన సంధ్యక్ష్మి కునుటచే పోస్టు తెలిగ్రాఫు కేంద్రమున కలవు పని ఆదివారమునాడు జరిగినటుల జరుగును.

కనివారము జూలై 19-వ తేదీ సంధ్యక్ష్మి కునుటచే కలవుగ నెంచబడినను కాసనపల్లి అభ్యుత్థులుగ నిలుచువారలకును, వారిని ఎత్తుకొనువానికిని ఆసాకర్యము గలుగకుండుటకు గాను కనివారమునాడు ఈ క్రింద ఉదహరించబడిన పని జరుగును.

వెద్యులు II: మదరాస్ విశ్వవిద్యాలయము. ఓటులను తీసుకొనుట, ఓటింగు కాగితములను ఎత్తెట్టు చేయుట.

వెద్యులు V: బహిష్కారముగాని భూస్వామ్యము: తిరుచినాపల్లి మలబారుజిల్లా కలక్టరు కేంద్రీయందు ఓటులను తెక్కించుట.

కనివారము 19 తేదీన జరుగు సంధ్యక్ష్మి సందర్భమున చచ్చువరపు వీరజనులకు యీ దిగువ ఉదహరించబడిన స్థలములందు అప్పవాసము జరుగును. — ఉపయము 10 గంటలకు భోజనములు ప్రారంభించును.

రావికొండ పామర్రు, ఎల్లవనేరు, పిమ్మిపామర్రు, స్వర్ణాంతు చీనాకు గ్రాంపు, సంస్కృత కళాశాలకు ప్రక్కనున్న మయ్యారావు మార్కెట్.

భోజనము వెట్టబడిన త్రవినకాజునకు ఒక టిక్కెటు ఇవ్వబడును. ఈ టిక్కెటును జూపిన ఈ క్రింద ఉదహరించిన స్థలములందైన ఒకచోట ఆరవడివియ్య మియబడును.

1. కార్పొరేషను ప్రావిజుల గ్రాండ్ డిప్, తిరువత్తూరు హైకోర్టు.

2. కార్పొరేషన్ ప్రావిజుల మెయిండ్ డిప్, మింటు ట్రీటు.

3. శ్రీకృష్ణ పరమేశ్వరి కేకస్థానము సక్రమ గోవిందపు నామకవిధి.

4. నల్లా గురుస్వామి చెట్టియారు బజారు, వాల్ తాళ్ళు కోడ్డు.

5. రిక్కు బిల్డింగ్సు.

6. రత్న వేల చెట్టియారు బంగళా, గంగాధరేశ్వర్ కోవిలబిడి పరమనాథము.

7 'కొంగిల్,' రా. బి. పి. కల్లెక్ చెట్టిగారి బంగళా, చేరుకోట్.

8 గంగయికోండకో మంటము, క్రిష్టికేను.

9 సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా హోము, రాయపేట.

10 'రామక్రిష్ణ మిషన్ మెలాపూర్.' ఎం. బజులుల్లా

ఎం. వెంకటరామయ్యరు. సంధ్యక్ష్మి కుంఘ సంయుక్త కార్యదర్శులు.

సర్వము పాలెపు వార్తలు కావలి. — ఇన్నో సిద్ధి వసమున శ్రీరామమోహన విజ్ఞానక చిన్నముగ నొక యువజన సంఘము స్థాపించబడినది. వీరి యు తెల్లగు దమ యభిమానములూపి సాయ మొనర్చు ప్రార్థితులు. మొకోబరావు.

కడక వార్తలు: — బల్లారావు ప్రత్యయను ముద్రసిద్ధాంత భృగ్వింశతి కర్తలు, కవులను కోలాచలం శ్రీనివాసరావు వంతులుగారు కలిపిన సంకల్పమున కడక పుర వాస్తవ్యులు సానుభూతిని తెల్పుటకు శ్రీరామకృష్ణ సమాజమువారి అభ్యుత్థులను నిన్నటికినను (12-7-1919) సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు సమాజభవనమునందు ఒక బహిరంగ సభ జరిగెను. మ. రా. శ్రీ ఎ. సంజాంధ్యగాగు డి. పి. వి యల్ సభాధ్యక్షులకహించిరి. ఆసమంచి కేమెన్టీకర్లుగారును, ఆచార్య భావావేంకటగుబ్బారావువంతులు డి. పి. గారును శ్రీనివాసరావుగారి జీవితమును గురించియు, వారు ఆంధ్రభాషా సభాపాటికి చేసిన సేవకు గూర్చియు, వారి కుటుంబ సభ్యులైన, స్త్రీవావాక్యలక్ష్మణకు గూర్చియు మాన్యపించిరి. తదుపరి ఈ తీర్మానము చేసిరి. కడక పురవాసులందరూ మ-రా-శ్రీ కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారి మరణమును గురించి చాల దుఃఖితులగుచు వారు ఆంధ్రభాషామహర్షికి నొప్పిన సేవకు మిక్కిలిగొనయోడుచున్నారు. — సిరిపురం రామకృష్ణయ్య కార్యదర్శి

రైల్వేబోర్డు: — ఈ నెల 16 తేదీ నుండి ఎఫ్. డబ్ల్యూ హాన్సుగారు రైల్వేబోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడినది.

మదరాసు ఆంధ్ర సదరమురాట రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు (1682)

రాజము. హేంద్రవరము విశాఖ వట్ట గాము నెక్వీమియంగా పోవునట్టి బండ్లయొక్కయు ఘటియు కాకినాడ విశాఖవట్టగాము బ్రాంచీలమీదుగా పోవునట్టి బండ్లయొక్కయు రాక పోకల కాల పరిమితి ఈ క్రింద చూపబడిన ప్రకారము 1919 ఫలితము ఆగష్టు నెల మొదటితేదీ శుక్రవారము నుండి మార్చిబడునని అందాకిని తెలియ జేయుచున్నాము.

1. నెం 9 రు డౌ క్ల్యాసంజరు బండి ఇకముందు (రాజము హేంద్రవరమునుండి) 12 గం 35 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 12 గం 48 నిమిషములకు బయలుదేరి విశాఖవట్టగాము 19 గం 55 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 20 గం 40 నిమిషములకు చేరును.

2. నెం 187 రు మిక్సెడ్ బండి సామల్ కోటనుండి 14 గం 25 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 14 గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి కాకినాడ 15 గం 5 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 15 గం 20 నిమిషములకు చేరును.

3. నెం 1 రు మెయిలు బండి వాల్తేరునుండి 13 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 13 గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి విశాఖవట్టగాము 13 గం 25 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 13 గం 50 నిమిషములకు చేరును.

నెం 205 రు ప్యాసంజరు బండి వాల్తేరునుండి 14 గం 30 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 15 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి విశాఖవట్టగాము 15 గంటలకు చేరుటకు బదులు 15 గం 30 నిమిషములకు చేరును.

4. నెం 196 రు ప్యాసంజరు బండి విశాఖవట్టగామునుండి 11 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 12 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి వాల్తేరు 11 గం 55 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 12 గం 30 నిమిషములకు చేరును.

సంధి ఉత్సవములు

1919 వ సం॥ము జూలై నెల 19 వ తేదీ కనివారమునాడు జరుగనున్న దర్బారుకు పోనిచ్చుగించు వారందరును 1919 సం॥ము జూలై నెల 17 వ తేదీ గురువారములోగా మద్రాసు కలెక్టరు దొరగారికి టిక్కెట్లకు వ్రాసికొన వలయును. (1683)

(Sd) A. R. L. Tottenham, Collector of Madras

చెన్నపురి కార్పొరేషను

నో టీ సు. 1676

చెంగల్పట్టుజిల్లా పెద్దపాలెములో విశేషముగా జనులు గుంపులుకూడుట వలన కలరా ప్రారంభమగునని భయమగుచున్నది. ఈ నెల 20 వ తారీఖు ఆదివారమున ప్రారంభమై ఆరువారములవరకు జరుగనున్న రాబోవు భవాని అమ్మ వారి ఉత్సవమునకు పోదలమకొనియున్న యాత్రికులు సదరు ఉత్సవమునకు పోవుట వలన రానున్న అపాయమునుగురించి ముందుగా వారు ఇందువలన హెచ్చరించ బడుచున్నారు. పాల్వడిపాట్లమొంటు } కే. రాఘవేంద్రరావు, 8-7-19 } ఆక్టింగు పాలకేంద్ర.

మాలండును లేఖ.

మరలాపత్రిక కీర్తనక లండను నగరమునుండి లేఖ
తప్పినది:—

లండను, 19-6-19.

విశయము.

ఈవార మంతయు ప్రముఖముల లోదనే కాలము గడచినది. మూడు రామభారములు యిచ్చటికి చేరినది. వీరెల్ల యీ ముగ్ధములతో కలిసియుటకు వీలగునా అని చూడఁ జూచి యున్నది. అనమికను యొక్క గుండుకరణములను గోరికొనియెడల, యీ లెల్లు యింకను సంభవితమగుననుభవములైన యిచ్చటనున్న వారెల్లరును దెలియును. ఈసం దేశములనున్నయు వైకంఠమునకు తమ కోర్కెలను వెల్లడిం చుటకును మిచ్చటకు క్షామ్యు, కర్మల వెడ్డివుడు, లావు బరిగాను అభిప్రాయ పడుచున్నాడు. నిన్నటి దినమున దావ్యు న్నామగారు మిలివాద రాయబారులను కలసికొని ఈ విషయముల గూర్చి హిందోదేశము చేరిన కేటినములను ఈ యొద్దేనులోదనే వాడునబడి, కర్మల వెడ్డివుడుగారు కాంగ్రెసు, మిలివాద, వీరెల్లులకు రాయబారుల నాయకులతో ముచ్చటించెను.

లోకమాన్యుని బాను, బీసె, బుచ్చగార్లను
దర్శించుట.

తిలకుగారు బానుగారిని, వీరెల్లుగారిని ప్రత్యేకముగ చూచివచ్చిరి. దేయిలిక్రానికలు ప్రతీకకు వీరెల్లుగారు లోకశేఖరు వాసినయందెను. ఈ ప్రతీకములకు అదివారపు సంతకమును లెల్లులతో ప్రతినిధి యామెతో వానించిన సంభాషణ ప్రకటించబడినది. వీరెల్లుగారును, తిలకుగారిని యామెకును జరిగిన సంభాషణలను, యామె కాంగ్రెసు రాయబారులను ప్రతిపాటులను కృషిసలపదని తెల్లగురు చూచి. భారతదేశమున నెట్టి భేదభావములన్నను, అంగ్లదేశమున నేకభావ మవసరమున విషయము నీమె గ్రహించెను. మిలి వారులు.

కాని నుర్రేంద్రనాథ బెనర్జీ, కాశ్మీరగారు యీ యొక మతావసరమును గ్రహించియు లోయటలేదు. మేమును, కొందరు కంగ్రెసుకులను విశయములను చేపట్టుటకై ప్రయత్నించుచున్నాము. ఫలితము రెండు, చూచుచున్నాము. తెలియగలదు. బ్రిటిషు కాంగ్రెసు కరుణి అభ్యుత్థులను దావ్యు న్నామగారు తిలకుగారితో సంభాషణముగ నేకీకరించుచు, యీ విషయమున కేర్పరించినకే వాటులనుచున్నాడు. పార్లమెంటునుండి పార్లమెంటు సంతకము సంస్కరణముల నందుకుట భారతీయులు ప్రయత్నించుట కిదియే సమయమున వీరి అభిప్రాయము. సర్వమును సరియ ననుభవముచే మిలివాదులు కాంగ్రెసు కోర్కెలను బలపరచు జాలరున్నాడు. అట్టి భయమునకేప్పుడేవకాకలేదు. వీరెల్లుగారు సహకారమును చూచు గుర్తించిరి. మిలివాదులేమి చేయునో చూడవలసి యున్నది.

ప్రతికాశి ప్రాయములు.

ఇండియా ప్రతీక కాంగ్రెసు గాయబారుల లేఖలను ప్రచురించుచున్నది. పశ్చిమగారి లేఖ యీ ప్రతీకయందును, తెల్లుమిచ్చటకు వెళ్లు, మండ్లెరు గార్డియను ప్రతీకయందును ప్రకటించబడినది. కాని, యాశ్మీరీక సంపాదకీయములలో తెల్లడియైన అభిప్రాయములను యీ ప్రతీకాశి ప్రాయములు యథాస్థితియందు యిచ్చటకు తెలియచున్నది. కాంగ్రెసు ఉద్యమ వ్యాపకమునకై రెండు, మూడుమాసములకు యొక చిన్న వార్తాపత్రికను ప్రచురించ వలసినదను మామన చేయబడినది. కాని యీ విషయమై యేమిచేయుటకును యింకా నిర్ధారణ కాలము.

తిలకుగారు : ఆహ్వానము

ఆహ్వానములలో భారతీయ విద్యార్థుల ఆహ్వానములను తిలకుగారు, కేల్లూరుగారు ఆహ్వానముల బోయి, మాతృదేశ సేవకై విద్యార్థులను భారతీయదేశ వారిని పోషించి యుండిరి.

విందు

నిన్నటిదినమున మాంటూగూ గారు, మెచ్చునట్లు ప్రత్యేక గారును యెగురిన అల్పముగ విందునకు వచ్చి, కనర్, కేల్లూరు, ది. మిలివాదు గారు బోయి యుండిరి. మాంటూ గూగారిని వీరు కలసికొనుట కిది. మాండల పర్యాయము.

వర్తకుల విజృంభి

గుంటూరుజిల్లా, బాపట్ల తాలూకాలో నున్న చీరాల, కేరాల, జంబ్రాపేట గ్రామములలోని వర్తకు లీక్రించి విజృంభి ప్రవేశమునకు ప్రభువుగారికి, శ్రీ వెల్లిండ్లను ప్రభువు గారికిని కంపియన్నాడు:—

1918 సంవత్సరము మార్చి నెలలో నూలుపిడియు, నూలు కట్టుములను విస్తారముగ యిచ్చుచు, దిగుడుతులు జరిగినవి. ఆసమయమున చీరాలలో వేగువ్యాధి అతి తీవ్రముగ వ్యాపించుటచే, అచ్చటి ప్రజలు తమ సరకులను లక్ష్యవెట్టక యితర ప్రదేశములకు పారిపోయిరి. అప్పు డిచ్చటికి వచ్చిన సరకుల బస్తాలకు వేగు తగులకుండుటకై యీ రైలుప్లాటుపారము వద్ద యింజనీయు బడినది. ఈ దుష్ప్రవృత్తి లాభము పొంద నెంచి మదరాసు నుండి మరలాపత్రిక వారము 24 గంటలకు మునుగు 1 కి రూ 0-1-0 వరకు దిగురేక కట్టిరి.

2. చీరాల రైలుస్టేషను ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. రైలుమా గ్గరనుకు ఈకాన్య దిశయందు నున్నది. ఇచ్చటనున్న సరకులు నిలువయుంచు స్థానము యీ ప్రాంతములందలి వాణిజ్యోక సరకులకు చాలదని కంపెనీవారి లెక్కలబట్టియే స్పష్టమద గలదు. సరకులను సంపువారు, అందు కొనువారునుగాడ యిచ్చటి సరకులు దొంగిలించబడకుండగను, పాడు గాకుండు నట్లుగను తమంతి దామె యెర్పాటుల చేసికొనుటని యిచ్చి ది ఈ కంపెనీవారు వర్తకుల చేయును సరకులకు యీపీ నలు రేటును కట్టి, వీరి యిచ్చుచును నుండి పోయిచేసిరి.

3. ఈ అర్థి వారుల తమకేవలములను రైల్వేబోర్డునకు నిశ్చయించిరి. వారు తమకుమె యీ విషయమును విజెంటునకు తెలియజేసిరి. వీరు దీనిని దిప్ర్యాటిట్రాఫిక్ మేనేజరుకుపంపిరి. వీరి వద్దనుండి మే 28 తేదీని విచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ఆకాశం కరముగ నున్నది. వారి విధానమును కొనిసాగింప దలచుకొని నట్లు యందు మూలమున తెల్లమైంది.

4. తమ అర్థి వారులకు, దిప్ర్యాటిట్రాఫిక్ మేనేజరు గారి కోరిక ననుసరించినయెడల కలుగు కష్టముల నిలు విజరిం చెదము. ఒక ఉదాహరణము: కొయంబత్తూరు మిల్లులనుండి చీరాలకు 1918, మార్చి, 1 తేదీని 50 బస్తాల నూలుపిడి బుక్కు చేయబడినది. బస్తా 1-కి 5 మునుగు అంతుకు. దీని ఖరీదు 16000 రూపాయలకును ఒక ముండియు, రైల్వేసీదరు గుంటూరులోని మదరాసు బ్యాంకునకు 8 తేదీని అందినది; చీరాల కిరిషయతుల ఇంటిమేము 4 తేదీని కచ్చిరి; ముండిమార్కుట రెండుదినములు కట్టుకు. 6 తేదీ; గుంటూరు బ్యాంకునకు రాక పోకలకు 2 దినములుకట్టుకు. (8 తేదీ); ఎంకెకాగ్రతగ పనిచరిగి నను సరకులను తీసికొనుట కొకదినము గడవును మించి కాకులసి నచ్చుచు. అందులకు దినము 1-కి 15 రూపాయలు పిసావీ చెల్లింపవలసి యుండును. కొయంబత్తూరు నుండి చీరాలకు సరకువచ్చుటకు 7 దినములు కట్టుకు.

5. ప్రభువును యీపీకలు రేటు మునుగు 1-కి 8 రైలుల నుండి ఒక అకాశ కృత్తియేబడి నపు డిక్లియరును తాత్కాలికములకు తెలియజేయబడినది. ఇది ప్రారంభమై యొక సంవత్సరమైనను, యింజనీ కనకరము తొలగిపోయినను, యీవద్దటి మాత్రము నిలుచియున్నది దీనిని కృత్తియేబట్టు భారత రాజ్యాంగ మంత్రీయు మాప్రభుత్వమును అనుమతించిన విషయము మాకెటుక జేయబడలేదు.

6. వెల్లిండ్ల స్థానములకు వెళ్లుట, గుంటూరు జంక్షనుల యందు స్వాతంత్ర్యముండగా, చీరాలకే యీ ప్రత్యేక పుషిల రేటును విధించుటకు కారణము మామింప జాలరున్నాము. కంపెనీవారికిగల యాభావములను వర్తకుల కష్టము తెల్లమదగుచున్నది.

7. కావున, కాలపరిమితి 24 గంటలనుండి 8 దినములకు వచ్చి చేయవలసినదనియు, (2) మునుగు 1 కి రూ 0-1-0 కేరలు రేటును రూ 0-0-8 కరకు కల్పించవలసినయు, (3) ఇంతవరకును మావద్దనుండి రై కొని పీకలు రేటును తీరిగి యిచ్చి చేయుటకు వర్తకు వీరువలయుననియు యీ అర్థి వారులు శ్రీవారిని కోరుచున్నాడు.

గురు వూర్ణము:—కాకినాడ తాలూకానింజరం గ్రామముందలి పాలంకి పేరు కర్మగారి సంస్కృతపాఠశాలయందు శాస్త్రాధ్యయనమును ప్రహృత్తి శ్రీ జయంతి భగీరథ కాశ్మీరగారికి యీశ్వర్య నారాయణ కాశ్మీరగారికి కన్యలగు పాఠశాల విద్యార్థులు గురువూర్ణము జయప్రథముగ జరిపిరి. చక్రవర్తుల వెంకట్రావు

తిరుపతి వార్తలు

ఈ యాంధ్రపత్రిక 11-7-1919 శుక్రవారము నాడు తిరుపతివార్తలను కీర్తక నోకానుకరు క్షీడరకు పేర మృదు నంతము వెలువరింపఁ జేసియున్నాడు. వా తెలిసివంతవఱకు దత్తంగతుల యథార్థము నిందు జోధించు.

1. శ్రీతిరుమల తిరుపతి వర్తరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలైన శ్రీ మహాంతు ప్రమాదాపదీనాన 8-7-1919 నాడు సాయంకాలము తిరుపతికి చేరిరి.

2. ఇప్పుడు శ్రీతిరుమలయందు మిక్కిలిగా విషమ గాలి పీచుమిచ్చుది. ఎప్పుడును నిక్కలము గాలికాల మని యెల్ల రెలుంగుదురు. ఈ గాలియొక్క వృక్షు జ్వరముల కాన్య దంబగుచుండును. వానలచేత నిప్పును సూర్యతాపము కేమించి యున్నను గాలియును వానలచేత జలితోత వీచుచున్నది. కాబట్టి యాతిమలంకి గ నెక్కువ రాకున్నాడు.

3. కె. వి. అబ్దుల్ సలామ్ సాహేబు బహద్దర్ వారు, నుక్రొద్దులగు న్యూస్ పేపర్ కవున్సిల్లకు, ఆంధ్ర మేజిస్ట్రేటు వారు, భువనగిరియందు యున్నారు. వీరి వృత్తికము 50-0-0 ను, కుంబడివన్న 867-8-0 ను గట్టుచున్నాడు. వీరు జదిలి, యినుములు, పలు సరకులు, కృతేతము పరదేయ వస్తువులు, మండి మొదలగు పదార్థపు ఖండ్ల వ్యాపారము చేయు భువనగిరియందు. వీరికి గట్టునికార్యోగో వీరంగుల్లు మూసి రని వీరికి వ్యాపార హరిగలిగించుటకై పన్నిన యసత్కమే గాని యెంతమాత్రమును సత్కమేగాదు.

4. ఈ వ్రాసిన కైతర క్షీడర వారికి మనగబుకొద్దు వ్యవహారములను సత్కమగఁ జేరినట్లు లోచనము. నుబ్బయ్య, కాస్తూరివారు మార్చుచుదలేదు. కాని యూనియను నదంతి మాత్రముగలదు. పాతాళచేది నుబ్బయ్యయ్య.

(వెనుకటి బాబునందు వ్రాసిన వార్తలు సత్కమరము లని తెలిసినదన దీనిని ప్రచురించుచున్నాము.—ఆ. సం.)

వార్తావర్ణి

1919 సం. జూలై నెల 16-వ తేది బుధవారము.

కల్పా మార్గము	జూలై 16-వ తేది	జూలై 17-వ తేది	జూలై 18-వ తేది	జూలై 19-వ తేది	జూలై 20-వ తేది
కర	24	24	24	24	24
జూలై 16-వ తేది	84.8	77.0	...	14.80	12.66
జూలై 17-వ తేది	89.5	79.1	...	8.17	10.07
జూలై 18-వ తేది	85.7	75.6	0.62	7.84	9.81
జూలై 19-వ తేది	85.1	75.0	0.50	12.76	9.52
జూలై 20-వ తేది	90.2	77.2	...	11.40	10.18
జూలై 21-వ తేది	94.4	79.1	...	4.96	8.99
జూలై 22-వ తేది	95.1	78.8	...	6.85	5.80
జూలై 23-వ తేది	86.3	75.3	...	18.47	9.52
జూలై 24-వ తేది	87.1	75.6	...	10.47	5.25
జూలై 25-వ తేది	91.1	75.9	...	4.29	5.68
జూలై 26-వ తేది	84.4	78.8	0.60	5.52	7.37
జూలై 27-వ తేది	85.7	71.5	0.41	12.08	7.19
జూలై 28-వ తేది	80.3	65.8	0.03	15.31	10.78
జూలై 29-వ తేది	89.5	74.8	...	9.67	8.18
జూలై 30-వ తేది	88.8	74.6	...	14.57	11.67
జూలై 31-వ తేది	87.6	70.8	...	5.01	6.85

వాయుభారము దీర్చుకల్పమున కాన్యేయ దిశయందు కొంచెము తగ్గినది. ఇందు సెంపాళమువద్ద కొంచెము మాన్య గలిగిన దకుటకు మాచనము గన్పట్టు చున్నది. వాయువులు అల్పముగనుండి, సరిగా వీచుటలేదు. ఉష్ణము అల్ప ప్రదేశముల యందును తగ్గినది. పగటియందును, రాత్రియందును ఉష్ణము మామూలుగంటె తగ్గినది. అర్ధ్రత పాచ్చినది. పచ్చిమద్యయందు దక్షిణభాగమున మేఘము పట్టియున్నది. ఇతరప్రదేశముల యందును, అందు మాఖ్యముగ సర్కాలలోను, దక్షిణదేశభూమి యందును మేఘములు తగ్గినవి. కొరుమాండలు తీరమునకప్పు వర్షము తగ్గి వరియుచున్నది. నాగపట్టణములో 1-80 అంగుళములు వర్షించినది. స్థితిగతులు కొంచెము మారినిది.

ఎడ్వర్డు బి. రాను.

అక్కింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

British Labour Troubles.

Threatened General Strike.

LONDON, July 9. The next three weeks will prove crucial in the Labour movement, and will decide whether there will be a general "down tool" movement, with almost certain grave disorders, or whether we will once more rise like a phoenix from the ashes. The miners' leaders meet on Wednesday at Keswick to decide whether, as a result of the dispute over piece work rates, and certain amendments in prices due to the Sankey award, they shall call out, in a whole body, the men, who are quite ready to down tools, owing to a general feeling that they ought to try and test strength with Government. They are, moreover, very exasperated at the six shilling increase per ton of coal, than which nothing in recent times has so profoundly influenced public opinion. Labour contends that the figures are based on altogether wrong premises, and will prove the colossal official error, which is not the fault perhaps of the Cabinet, but of the accountants. But I am able to state from actual Cabinet minutes that these were only reached after the utmost care, while Sir Auckland Geddes, of the Board of Trade, is a very careful man, and if they proved wrong, it will be a very serious blow to Government; but if they proved right, then the Ministry will be greatly strengthened.

If the miners down tools the strike may sweep the country with widespread results. Still the Government is prepared to face any and all emergencies, and any attempt will be dealt with drastically. Meanwhile, experts in touch with Labour opinion are very pessimistic.

The Cotton Dispute.

The great efforts that are being made to settle the cotton strike before peace day, will probably be successful. It is highly significant that Great Britain is the only country where there will be 24 hours' cessation of work on peace day, and as an evidence of labour solidarity, it has not endorsed the recent developments that coal has affected the telephone system and railways, and it has not heeded the cause of nationalisation, which will not sweep the country in submitted thereto in any form.

LONDON, July 9. There are rumours of a possible imminent election in the autumn being again general but I discredit it.

The Premier.

Mr. Lloyd George, after a brief holiday throws himself into home affairs, though when he returned from Paris, he was utterly played out physically, and his colleagues compelled him to have rest since he was unable to take reliable decisions.

Anti-Profiteering Wave.

The wave of anti-profiteering sweeping the country may scare those guilty, though practices still continue. It is quite certain that the increased price of coal will cause a universal demand for equivalent rises in wages. It is curious that the public are even demanding free, cheap Japanese exports to bring down the prices of home manufactures:—"Macraes Times."

France's Military Leaders.

A Civic Honour.

PARIS, July 13. In the Hotel de Ville to-day, M. Poincare presented awards on behalf of the City of Paris to Marshal Joffre, Marshal Foch, and Marshal Petain. Marshal Foch on Saturday was presented at Versailles with a bronze victory plaque. M. Poincare in making the presentation said:—"All France loved the military leader who had won the great war for justice, and right."

Marshal Foch, in reply, said:—"There was no more eloquent page in French history than the deeds of the French soldiers. A nation possessing such a store of devotion could not be beaten."

Participation of Marshal Joffre.

PARIS.—There have been conflicting and inaccurate reports as regards Marshal Joffre's participation in the triumphal march through Paris. He is to ride the on right of Marshal Foch.

Its Return Journey.

LONDON, July 11. 4-15 A.M. The Air Ministry announces that the position of R 34 at 8-30 last night was 42-15 North and 54-06 West. A message picked up at six yesterday afternoon [New York time] stated that the airship was going beautifully and everyone was fine. The airship was then one third of way across and was going at sixty knots.

LONDON, July 11. 5-5 P.M. The Air Ministry states that the position of R 34 at 12-10 this afternoon [Greenwich time] was 46 North and 39-50 West. The airship had covered 1370 miles during the first twenty-four hours.

LONDON, July 11. Speaking at Newcastle, General Groves, Deputy Chief of the Air Staff, announced that the Air Department would soon send out a giant airship four times the size of R 34 for return voyage to Cape via Egypt.

LONDON, July 11.—9-5 A.M. The Air Ministry announces that the position of R 34 at four o'clock this morning was 43-49 North and 46-00 West. The airship was then over half way across and in direct communication with Cluden Azores. Her speed was forty-five knots.

LONDON, July 11. 9-15 P.M. The Air Ministry announces that a wireless message from R 34 states that the position at 2-30 this afternoon [Greenwich time] was 46-33 North and 38-38 West. The airship proposes to land at East Fortune. One engine was completely broken down.

Death of a French Airman.

PARIS.—The foremost French airman M. Navarre was killed at Villacoublay yesterday whilst trying a new machine.

Ex-German Colonies.

The Question of Mandates.

London, July 11. Reuter learns that the Inter-Allied Mandates Commission established to deal with the question of mandates for ex-German colonies has been sitting in London and has practically concluded its labours. The members are Lord Milner, Colonel House and Mr. Simon (France) Signor Marconi (Italy) and Mr. Chino (Japan).

Spinners Decided to Resume Work.

London, July 11. The co-operative cotton spinners have decided by 130 votes to resume work on July 15th. The chief of the works declared a statement that the department is unable to proceed with the official illuminations on the occasion of the peace celebration owing to electrical trades union making supply of electricity conditional on department forcing the employers to accept the union's demands as regards disputed rates of pay.

Agreement Reached.

London, July 11. The agreement between the cotton operatives and the employers is on the basis of the terms agreed on July 9th. The vote on the resumption of work is decisive and of ballot is unnecessary. The agreement dated July 9th said that at the conclusion of the joint meeting it was understood that the terms similar to the original operation for nine instead of eight months.

White Paper Issued.

London, July 11. A White Paper is issued showing the basis on which six shilling increase in the cost of coal is calculated. The efficiency in working the coal industry for twelve months beginning July 1st is estimated at over forty-six million tons. The output is estimated at 217 million tons. Deducting the quantity on which the increased price will be effective namely 56 million tons comprising 18 million for consumption at home, six million for export and the 32 million sold at open market prices above the minimum for export and bunkers, there remains 161 million tons over which the estimated efficiency is spread necessitating an increase in price of 5-9d or 6.

German Ratification Peace Treaty.

Opinion of Diplomats.

London, July 11. The diplomats state that German ratification of the treaty will not be complete until the Prussian and Bavarian Parliaments have approved; because the German constitution necessitates the Parliaments of the States, which are giving up territory, agreeing to the changes.

Instrument of Ratification Received.

London, July 11. PARIS.—The instrument of ratification by the German Government of the peace treaty signed by Herr von Baer was received at the Foreign Ministry this morning.

The Hope of Mankind.

President Wilson's Address.

WASHINGTON.—President Wilson's address in the Senate today was mainly devoted to the League. Dr. Wilson said it was the only hope of the mankind. He declared that America could not refuse the moral leadership which the war and the conference offered her. The Government representing the people must regardless of the cost assist in utterly destroying the old order of international politics. The statesmen might see difficulties. The people saw none and would stand to detail. Dr. Wilson drew attention to the inevitability of many commitments in the treaty and declared the work of the conference squared with the principles agreed upon as the basis for peace, as well as with practical necessities of international situation.

Ratification of the Treaty.

WASHINGTON.—In the course of his interview, Dr. Wilson said he was of opinion that a two-thirds majority would be required to adopt any Senate reservation in ratifying the treaty.

Raising of German Blockade.

London, July 11. Reuter is officially informed that the blockade of Germany will be raised as soon as the document confirming the German ratification of the peace treaty is formally received by the Allies in Paris, but the raising of the blockade does not necessarily imply the removal of trade restrictions.

French National Festival.

Mr. Lloyd George's Warm Appeal.

London, July 11. On the occasion of the French National Festival Mr. Lloyd George has issued a warm appeal on behalf of the British Committee of the French Red Cross, in which he says:—"During the four years of the war we have celebrated 'France's Day' by sending our offerings through the British Committee of the French Red Cross in homage to the superb tenacity with which France has faced her terrible invader and robbed other nations territory, and the loss at so cruel a cost, that we could come in our own strength to her aid. Her hands have been gloriously restored to her by our common effort and common sacrifice, but the British Committee cannot leave its noble work unfinished. It has undertaken the care of over five hundred towns and villages in most of the devastated regions of France. It is during these who have lost their homes and are struggling to earn back their heritage and a new life, and who have limited support in gratitude for our own immunity from invasion and its lasting scars, commend the beneficent cause to the most generous remembrance of British the world over."

The Peace Treaty.

Starting Point of World Reconstruction.

PARIS, July 13. In a speech on his departure from Paris, Mr. Lanning said:—"The present Peace Treaty was the starting point of world reconstruction. The situation was serious, western civilization being dazed by the shock of four and a half years' destruction. Two things were essential—an alert and intelligent public opinion and the co-operation of Nations."

Austrian Peace Treaty.

The Allies and Economic Clauses.

London, July 9. The Allies' reply to various Austrian Notes regarding the economic clauses of the Peace Treaty, recognises that some complaints are well founded, and accordingly makes concessions especially relative to Austrian State and private property in the States created out of the old Dual Monarchy.

Bulgarian Peace Treaty.

Allies Request to send Delegates.

London, July 11. PARIS.—The Allies have asked Bulgaria to send Plenipotentiaries to Paris to receive the Bulgarian peace treaty which is nearing completion.

Repatriation of Austrian Officials.

Allied Reply.

London, July 10. PARIS.—Replying to the request contained in the German-Austrian note, the Allies have intimated their agreement to facilitate the repatriation of Austrian Officials from South America.

Italian Finance.

Assistance by Allies.

London, July 11. Rome.—In the Chamber, the Minister of the treasury in course of a statement said that the expenditure during 1918-19 was thirty-two and a half milliards of lire and the revenue was eight and a half milliards. The deficit was mostly covered by loans. The Minister paid a tribute to the generous financial assistance of the Allies.

Reforms Joint Committee.

Beginning of Work.

London, July 11. The Joint Committee on the Government of India Bill has begun its sittings, with Lord Selborne as chairman. The Committee will meet three times a week, and meetings will generally be public.

"Grampian" Disaster.

Repétition of Titanic Disaster Prevented.

London, July 11. ST. JOHN'S.—The "Grampian" casualties were confined to the members of the crew who were asleep in the bow. Five hundred women and children were on board, there was no panic. When the iceberg was sighted through the fog, the impact was unavoidable. The ship was going slowly. It is declared that the quick decision of the Captain alone prevented the repetition of the "Titanic" disaster. He changed his course and struck the iceberg head on, instead of getting a glancing blow.

Close Guard on Ex-Kaiser.

Holland's Reply to Allied Note.

London, July 11. PARIS.—The Dutch reply to the Allied note urging the necessity for keeping the closest guard on the Ex-Kaiser and the Crown Prince, expresses surprise at receiving warnings based on rumours and adds that Holland is conscious of her international obligations and must be permitted freely to exercise her sovereign rights.

High Prices & Profiteering.

Cabinet Decision.

London, July 11. Sir George Barnes at Cardiff said the Cabinet had discussed the high prices and profiteering and had decided to take steps to check the evil. The decision would be published in a few days.

British Forces Aboard.

Strength of the Rhine Army.

London, July 10. Reuter learns, with regard to the British forces overseas that the army on the Rhine numbers 208,000 and the army in France and Flanders 2,14,000, mainly for salvage work, also to supply the lines of communication for the Rhine army, to which it will act as a reserve in the event of further hostilities. There are 11,000 British troops in Italy including the troops for clearing up purposes, also a battalion forming part of international garrison of France. There are under forty-four thousand British troops besides the Indian troops in the Black Sea area, including twenty-two thousand in Caucasus with the object of keeping order pending the establishment of peace conditions. The recent troubles in Egypt and unrest in Asia Minor necessitate the presence of 96,000 men, including 10,000 Africans in Egypt and Palestine. The Kurdish disturbances and the recent unrest in Lower Egypt and the unrest in Central Arabia at present necessitate the maintenance of a garrison of 21,000 in Mesopotamia. The present British garrison in India is 62,000, and many in view of trouble on the North West frontier and the undercurrent of unrest in India. There is a certain number of British troops in North Russia who are gradually being withdrawn, also six thousand troops are garrisoning defended ports aboard, and four thousand are guarding Trans-Siberian Railway.

The Afghan Campaign.

Tribesmen Attack Troops.

SIMLA, July 14.
A Press "Communique" dated 14th July says:—On the morning of 15th our picqueting troops moving into position immediately east of Girdi, encountered considerable opposition from tribesmen. The enemy whose estimated strength was eight hundred made an attempt against our left flank, but this was frustrated by subsidiary pickets, which had been posted and the tribesmen, were driven off after heavy fighting at close quarters. Our guns obtained favourable targets and the enemy are believed to have suffered severely.

The Price of Coal.

Miners Furious.

LONDON, July 11.
The increase in the price of coal is attracting the public. The manufacturers are drawing the gloomiest picture of the effects on home export trades. The estimated cost of Lancashire Cotton Industry is five million extra and all industries are proportionately affected. The miners are furious at the Government announcement. The leaders maintain that the coal a crown more would be sufficient to meet the extra cost of the production, and they have challenged Government to give figures on which the estimate is based. The Government promptly announced the publication of a white paper giving the detailed returns.

Suicide of Mrs. Eliot.

Sensational Evidence.

LONDON, July 11.
Sensational evidence was given at the inquest on the beautiful wife of Captain Arthur Eliot, formerly the celebrated Mrs. Atherton, who shot herself with a sporting rifle. The couple were married only in April last. The evidence showed domestic trouble over step-children by husband's earlier marriage. The couple were living apart, Mrs. Eliot made allegations with regard to her husband and his step-daughter. The latter gave evidence stating that there was no truth in the allegations. A verdict of suicide whilst of unsound mind was returned.

Ocean Freights.

U. S. A. Shipping Board Relinquishes Control.

LONDON, July 11.
WASHINGTON:—The United States Shipping Board has relinquished the control of ocean freights.

Recent Incidents at Fiume.

Allies Decide to send Warships.

LONDON, July 11.
PARIS:—In connection with the appointment of a commission to enquire into the recent incidents at Fiume it has been decided to send to Fiume three Allied warships, a British one, and American one, and a French one. There are already Italian warships there.

Control of Meat Products.

Strong Action Urged.

LONDON, July 11.
WASHINGTON:—The Federal Trade Commission has issued a report urging the President to take strongest action with view to preventing meat packing companies from internationally controlling the meat products. The report declares that five companies Messrs Swift, Armour, Wilson, Morris, and Cudahy control 574 Companies and have secured dominating interest in numerous banks enabling them to finance their own international operations and to affect credit of any competing cattle producers. The packers are now seeking to control meat substitutes. They already handle half poultry eggs and cheese in inter-state commerce.

The Peace Celebrations.

Bombay Corporations Resolution.

BOMBAY, July 14.
At a meeting of the Bombay Municipal Corporation this afternoon on the motion of Dr. Sukhia a resolution was passed expressing profound thankfulness and joy at the conclusion of the victorious peace and requesting the President to approach the Governor to convey to H. M. the King Emperor the Corporations congratulations. Speaking on the resolution Dr. Sukhia hoped that when the time came for celebrating the Peace the Corporation would come forward and contribute its mite and have a permanent memorial such as the Madras Corporation had raised. He suggested that the Corporation should have some such scheme as peace housing for poor.

Preparation for a Public Meeting.

A preliminary meeting of the leading citizens of Bombay was held this evening with Sir Lindsay Wacha in the chair to make arrangements for holding a public meeting in the peace celebration day next Saturday. A representative Committee was appointed for the purpose.

Frenchmen's Rejoicings.

In keeping with the peace celebration in France the Frenchmen in Bombay to-day showed very lively enthusiasm in expressing their satisfaction at the triumphant termination of the war by assembling with their friends at the French Consulate where they were received by Vice Consul M. Martin and were treated with lavish hospitality. An enjoyable evening was spent by all. French mercantile houses and private residences were decorated with flags.

The "Independent's" Calcutta correspondent writes:—It is understood that [Sir] Rabindranath Tagore has received a letter from H. E. the Viceroy, requesting the poet to withdraw his letter renouncing his Knighthood, as His Excellency observes that the Punjab measures were well advised and necessary to restore order where disorder prevailed. The correspondent does not think that the poet will avail himself of the opportunity so readily offered.

"A. B. Patrika" Security Case

Appeal in the High Court.

CALCUTTA, July 15.
At the High Court to-day before the Special Bench in the "Amrita Bazar Patrika" Security case, Mr. Das continuing his argument, said that there were two questions which arose so far as evidence was concerned. The first was whether evidence was admissible at all and the second what evidence would be regarded relevant. He submitted that it was clear that to constitute an article of the description which was mentioned in section 4 certain intent was necessary which he described as seditious intent. The contention of the other side was that the word "intention" did not appear in the governing clause of section 4 itself and therefore "intention" did not come in. His answer was look at section 124 A of the Indian Penal Code. If the matter was settled beyond any possibility of argument to the contrary, it was this viz., that under section 124 A they did require seditious intent. In the opinion of the Counsel, section 4 and explanation of the Press Act and section 124 A stood on the same footing according to the Privy Council. Referring to the point what was relevant evidence in a case of this description, he said there should be first evidence as to time place, circumstances and intention of the article; second evidence as to the existing state of public feeling in the country (third evidence as to character and description. Of that part of the public who might be expected to read that article; fourth, showing the general policy of the paper; fifth, evidence as to the nature and tendency of the words used in the articles in the light of previous articles in the same paper; sixth, evidence from other sources as to the meaning of the words used. Referring to the 2nd article Mr. Das said that it was a criticism of the administrative action taken at Delhi and also in the Punjab and was also a criticism of the Rowlett Act. It pointed out the state of public feeling and the information received. He submitted that with regard to both he was entitled to call evidence. Justice Woodroffe said that the evidence which the applicant proposed to give upon the question of intention was in their opinion inadmissible nor was such evidence in so far as it was covered by section 20 of the Press Act admissible, in proof of tendency. Referring to Mr. Das's intention to tender copies of the newspaper under section 20 to show the policy of the paper and to bear upon the words of the section, Justice Fletcher said that Counsel was entitled to give some form of the articles in evidence and the court should through them see which are relevant and connected with the offending articles. Justice Mukerjee said that apart from the question of intention and policy, they would be admissible in aid of proof of nature and tendency. Mr. Das claimed to put them under both these grounds but Justice Woodroffe's reply was that any article that the Counsel relied upon merely to show the policy of the paper was inadmissible. The court rose for the day.

Justice C. C. Ghose.

Mr. C. C. Ghose, the newly appointed Judge of the High Court, took his seat to-day on the original side. The Advocate general on behalf of the bar welcomed him. Mr. Ghose feelingly responded to the welcome offered.

Bombay Health.

Health Officer's Blunt Statement.

BOMBAY, July 14.
The mortality from influenza in Bombay is growing, and the Municipal Health Department is doing its best to cope with any emergency. The Health Officer in submitting a lengthy report to the Corporation, in which he has made some blunt statements, holds that unless the insufficient water supply is remedied and overcrowding and insanitary housing removed not much improvement in the mortality is possible. Arrangements are being made to re-open large numbers of roadside table dispensaries and establish a spraying installation with an equifax disinfectant, where the contacts and cases could have their nasal and air passages disinfected. A Chamber has been erected where ten persons may be treated at a time. Should the last experiment succeed several more installations will be put up. Captain Malton Government of India specialist, is carrying on investigations at Parel Laboratory, and should he arrive at any conclusions they will be made available to the Municipality.

A Mysterious Affair.

LUCKNOW, July 15.
What appears to have been a fatal accident is reported from Aijain, in Unao. It appears that Mr. L. A. Donaldson, printer, "the Seventh day Adventists Press" in Abbott Road, Lucknow, went, accompanied by a friend, to Aijain for a shoot yesterday morning. At about 2 P.M. yesterday an employee of the Press was sent to Aijain with some lunch for Mr. Donaldson and his friend. He returned to Lucknow between 4 and 5 P.M. and reported that he had found the dead body of Mr. Donaldson lying underneath a tree with a wound in the neck. The Police have taken charge of the body, which is to be brought down to Lucknow. The late Mr. Donaldson was a young man of twenty years of age.

Medal for Domestic.

PONDICHERY, July 15.
After the vote passed by Parliament, the Minister of the Colonies and the Minister of Works, have decided to introduce the system of awarding the "Medaille d'Honneur" to the servants and domestics belonging to French nationality and residing in the French Colonies, who will serve for 20 consecutive years in the same house or in the same family. Such medal will equally be merited by those servants, who though not having done 20 years' service, will still show in their service an act of absolutely exceptional merit and special devotion to the family while serving.

The following further contributions to the Imperial Indian Relief Fund in response to H. E. the Viceroy's recent appeal are announced: Nawab of Junagadh Rs. 50,000 Thakor Sahab of Rajkot, Rs. 12,000 Mir of Khairpur Rs. 10,000, Maharaja of Porbandar Rs. 7,500, Chief of Jamkhandi, Rs. 6,000 Maharaja of Bhavnagar, Rs. 5,000, Chief of Muradnagar Rs. 4,000 Chief of Kurundvad (senior) Rs. 2,000 Chief of Kurundvad (junior) Rs. 1,000 Nawab of Rudhanpur Rs. 1,000 and Thakor Sahab of Wadhwan Rs. 1,000.

Punjab Prosecutions.

Further Hearing of Lala Govardhan Das Case

LAHORE, July 14.
The hearing of the case of Lala Govardhan Das was resumed to-day before the Special Tribunal consisting of Messrs. Braher, Prenter and Harris. Charges were framed by the Commissioners against the accused under Section 124 A, I. P. C. and Rule 25 of the Defence of India Consolidation Rules 1915—[1] for contributing an article to the "Bombay Chronicle" on or about the 23rd April headed "The disturbance in the Punjab" which was afterwards circulated in Lahore which contained words which brought or attempted to bring into hatred or contempt the Government established by law in British India; [2] for publishing statements which were false and were likely to cause fear and alarm to the public and for circulating rumours which were likely to promote feelings of enmity and hatred between British and Indian subjects of His Majesty and directed that the accused be tried by this court on the said charges. The accused pleaded "not guilty" to the charges. The Court then asked the accused whether he was going to produce any defence witnesses. The accused said he refused to produce any defence witness before that court and submitted the following written statement:—[1] That he is not prepared to give any defence before this Hon'ble Court for reasons that have been briefly stated in his type written statement filed on Saturday, the 12th July, 1919. That he again maintains that he is not guilty of any offence, that his arrest was illegal, that the withdrawal by governing authority of his case before martial law commission on the 11th June, 1919, amounting to acquittal bars any fresh trial and that the proceeding already conducted in this Hon'ble Court are "Ultra Vires." The Court then asked the public Prosecutor to address arguments on behalf of the prosecution. The accused here asked permission of the court to make a few remarks regarding the attitude he had adopted in the case so that there might not be any misunderstanding. The Court having allowed permission, the accused said that when his Counsel put in a application for an adjournment on Saturday his application was refused. As far as merits of the case was concerned he was not going to deal with them. He contended that the Government's proper attitude ought to have been to try him before a Court composed of independent Judges and not of Judges who had already set in the Martial Law Commission. In the alleged article he had discussed six years administration of Sir Michael O'Dwyer. That administration of Sir Michael and Martial Law he said were on trial. He therefore wanted permission by the authority of the Government of India. Sardar Mehtab Singh, Public Prosecutor, then addressed arguments on behalf of prosecution. The case was then adjourned to Wednesday, the 16th July.

Punjab Riots Trials.

LAHORE, July 14.
The following three complaints have been filed in the Court of the Special Tribunal under the Defence Act, presided over by Mr. Braher, viz. Ramnauth Church burning case, which has been fixed for Monday the 14th July, National Bank supplementary case in which three persons, including one Brij Gopinath, who absconded and had been arrested in Kashmir and is being extradited, are to be tried for abetting the murder of Europeans, etc., fixed for July 21 to 23, and Amritsar Telegraph Office case in which there are nine accused charged with various offences under the I. P. C. and Telegraph Act, including an attempt to murder Mr. Pinto, Telegraph Master, fixed for July 28th.

Brief Telegrams.

The Maharaja of Sirmur has offered two lakhs of rupees to be utilised by the Government of India in connection with the recent war.

Mr. F. W. Hanson, who has been acting as Special Traffic Officer, has been appointed a temporary member of the Railway Board from the 1st July.

Mr. Charu Chunder Ghose, Barrister-at-Law is appointed to be a Judge of the Calcutta High Court in the vacancy caused by the retirement of Sir C. W. Chitty.

Total subscriptions for the new Indian Loan up to 14th July 1919, are Rs. 7,72,99,600, inclusive of Rs. 18,14,303 in the shape of war bonds.

We hear, says the "Civil and Military Gazette," that 200 punitive police have, to use the official phraseology, been sanctioned and entertained in Amritsar for the protection of the civil station for a period of three years.

It is understood that the report of the Indian Universities Commission will be published in the beginning of August. The report has run into several volumes and the delay in publication is due to the enormous amount of printing that had to be done.

Miss Royson, of the Convent, Dacca, accidentally slipped from the gangway at Chandpur ghat while passing from a flat to the S. S. Buzzard and fell into the river. Attempts at rescue, failed and the unfortunate lady was drowned. The body has not been recovered.

A Bombay message says:—As a protest against the unauthorized closing of the share market on Saturday the Secretary and certain prominent directors of the old Stock Exchange have resigned. An extraordinary meeting of the Brokers Association has been convened for next Friday to consider the matter.

A press communique says:—It is notified for the information of the public that the five rupees notes, being issued differ from the earlier issues of notes of the same denomination in the following particulars. [1] the bottom right hand number has been omitted and [2] each number contains six instead of five figures. Although these notes have only recently been issued to the public, they bear the dates of the year 1915 and onwards.

ప్రజాచి ప్రాయములు

I

ఆంధ్రమువనభలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదనము.

అయ్యో, ఆంధ్రమువనభ లీనతనము ఆగస్టు 9, 10, 11 తేదీలందు ఆనంతపురమున సమావేశ పరచుటకు పురవాసులు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియచున్నది. ఈ సమావేశ సమయము పలువుర కనుకూలముగ నుండగలదా యని శంక వోదము చున్నది. దూరదేశ్ కులనుండి వచ్చు ప్రతినిధులతో త్రిగా పీఠాండము. సభను జరుగ నిశ్చయించిన కాలమునకు ముందుగాని వెనుకగాని నెలవుదినములను కాన్పించును. అందుచేత అధిక సంఖ్యాకులు రాజాలనియే నా ముద్దేశము. అధిక సంఖ్యాకులకు ప్రతినిధు లిక్కర మండలమునండి కచ్చిననే గాని, ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య కుదముట్టునట్లుకూడ గన్నట్లును. కావున వై తేలిలో సభను జరుపుటయు క్రముకాదు. ఇదివరకు సభలన్ని యు మే, బాను మా నమలందు జరుపబడినవి. సభ తేల్పును నలుగురుకు వచ్చుటకు తగిన సమయముగ నిర్ణయించలేదు. అందుచేత ఆగస్టు మాసమున జరుపుట క్రస్తుకముపి, "మైక్లము" నెలవు లలో జరిపిన సర్వజనసమ్మేళనంలై యుండవచ్చును. ఈ విషయమై ఆహ్వాన సంఘమువారు బాగుగ యోచించి కాలనిర్ణయమున చేయవలసి యున్నాడు.

ఆంధ్రమువనభ బాల్యకథను దాటుటచేత నిక ముందు సభాధ్యక్ష నిర్ణయ విధానమునందును, తండ్రివిషయము లం యను "కాంగ్రెసు విధానముల ననుసరించిన బాగుండునని గత తర్సరమున నాంధ్రప్రదేశ్ కా ముఖమున జెలిపియుంటిని. ఇంతవఱకును ఆంధ్రప్రదేశ్ లా పద్ధతి ననుసరించుటకు ప్రియత్నింప లేదు. ఆనంతపురమునను నిర్ణయించిన క్రమము సభ సమావేశము కింక నెలదినములైనను వ్యవధిలేదు. నేటివరకు అధ్యక్షుల నామములే పెక్కునంది యుండలేదు. కాబట్టి వెంటనే అధ్యక్షుల నెన్నుకొనవలసి యున్నది. అధ్యక్షుల ననించు క్రము ఖులకు 15 దినములైనను గడువీయనివత్తును వారి యుపన్యాసము లంత త్వ పీకములుగ నుండకాలవు. గతతర్సర మొక వారము దినములైన ముందుగ అధ్యక్షులకు జెలిపి యుండలేదు. ఈ సభలకట్లు జరుగకుండునని తలంచెదను.

ఇక సభాధ్యక్షుల నెనని నియమించు టుచిరమను విషయమును మన మాలోచింపవలసి యున్నాము. ఇట్లుండ ఉత్తర జిల్లాలలోని వారి నెన్నుకొనుటకంటె దత్తమండలములో ఆంధ్రోద్యమమునకు చేయుచు జొరంగు మనోకముల కి యున్నత కదవులిచ్చి గారించుటకు మనవిధి అందొకసభకు ఆంధ్రజాతిమానమును, స్వాధ్యత్వానుల నగు క్రియత గాడి చర్ల హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ. గారి నెన్నుకొనిన సభ జయప్రదముగ జరుగగలదు.

మదనకల్లి చెంగల్లల సత్యనారాయణ మూర్తి

II

మదరాస్ వైద్యకళాశాల - ఆంధ్రులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదనము:

అయ్యో, ఈ సాయం ఇంటర్మీడియేటు, బి. ఏ. పరీక్షల యందు త్రిపులయిన విద్యార్థులు మొత్తము 800 మంది వైద్య కళాశాలయందు నిద్యవ్యధినించుటకై దరఖాస్తుల సంపియుండి రని తెలియుచున్నది. ఇందులో పూర్తిగ 90 మందికై సమ కళాశాలయందు స్థలము లభించలేదని వినుటకు ఎంతయు సం తాపకరముగ నున్నది. ఇప్పుడు వర మిచ్చిన పూర్వవరమి యదన్నట్లు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఎట్లనో స్వల్ప సంఖ్యా కులను పరీక్షలయందు ఉత్తీర్ణులైన నిశ్చయించినను వైద్యకళా శాలాధికారులు కృతార్థులైన విద్యార్థులకు వైద్యవిద్య సభ్య సింపుట కవకాశమియుటలేదు. ఇట్టివిద్యార్థులే మాకు కావలయునని ఈ కళాశాలాధికారులు స్పష్టముగ తెలియపరచిన రెంటికిని చెదక ఏవోవిద్యను అధ్యసింపి విద్యార్థులు పురోగృధి గాంచగలరు. తంహో నేకుదొరకునో లేవేవోకునో క్లియరి చేయున్న ఆ వైద్యకళాశాల విద్యను బొందుటకుగాని లేదా విశ్వవిద్యాలయపు పరీక్షలకు జరుపుకొనుటకుగాని త్రిపుల కావలసిన కృషిగ తమకాలమును వచ్చుచోవుట క్లియరుచున్నది. మాఖ్యముగ ఈసాయం వైద్యకళా శాలయందు తేల్పు కొనబడిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఖ్య కది (10) మంది కంటె మించియుండదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలయందు గూడనికే తీరిగనున్నది. ఆంధ్రజాతమునకు, ఆత్మగౌరవమునకు, జీవకర్త

లగు నాంధ్రులకును ఇయ్యది కళంక దాహకముగ నున్నది. ఇట్టిమ్యానకలొప్పుయొందకాలరు. కాన జీవకర్తలకు ఆంధ్ర నాయకులందఱును ఇకనైన మేల్కొంది ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున తర్సరలో నెలకొల్పు ప్రయత్నములకు జేతులమును. అదిర కాలములో దీనిని సాధించవలయును.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము నిర్ణయించుదు. ఎంతోక సంగతిని మనము యోచించవలసి యున్నది. నాలుగుకొట్ల స్వరప్రజలు గల చిన్న రాజధానికి మదరాసు వైద్యకళాశాల ఒక్కటి చాలదు. రెండవకళాశాలను నెలకొల్పుచుని ప్రభుత్వమువారిని మనము కోరిన వారు సామ్యుతేదనెదను. గ్రామమునకు ఎవరో ఒక వైద్యుడైన ఉండుట అగును. రెండవ వైద్యాలయమును నిర్మించుటను జేసేట వైద్యమునకైన ప్రోత్సాహమియును. కాన మన మే దీనిని నిర్వహించవలసి యున్నది. పురమండలము లను, శిలావిగ్రహములను నిర్మించుటకు పూనుకొనక వైద్యాలయములను నెలకొల్పుటకు బూతుకొనవలయును. ఇనాపర ములు దక్కను. జాతినిశామును. లేనవో ఇయ్యది నశించును. కాన యథాకృతి ప్రతివారునై వైద్యాలయముల నైన గ్రామములందు నెలకొల్పు ప్రార్థికులు.

జె. సాంబశివరావు.

సర్వారావుపేట వార్తలు.

కాలమానస్థితి: - ఎండలమీదముగ నున్నది. జేసవి మే లనిపించుచున్నది. గడ్డ ములులేవు వ్యవసాయపు పనులు త్వ ప్తి కరముగ జరుగుటలేదు. అచ్చటచ్చట వేసిన వైల్డెండి పోవుట కు సిద్ధముగ నున్నది. చాలికులు వర్షమునకై చంద చకోర న్యామముగ నెదురు చూచుచున్నార. లెక్కజెట్టిన టప్పు డప్పుకు బడెడు శినుకులు వైల్డె కనకకమని కర్షకులు జెల్పు చున్నార.

తిరుపదార్థములకు ధరలు దివదిన క్రవర్థమానస్థితిలో నున్నవి. వదార్థములు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. ధరలు హెచ్చుగనున్నవి. ప్రజల కష్టము లాపరమాత్మునికే యెలుక. ధరలు తగ్గుటకు వలయు సదుపాయములు జేయ ప్రభుత్వము వారు ప్రార్థికులు.

మ్యూనిసిపల్: - వెల్లె వీధుల రోడ్డు మాత్రము బాగుగ నున్నది. చిన్న వీధులలోను గంతుగొంచులలోను వర్షము తురిసి నప్పుడుండే యవస్థ జెప్పి నలవికాదు. పురపాలకుధ్య సంఘ మువారి విషయమై యోచించుచున్నట్లు గనపించుటలేదు. గొప్ప యధికారుల రాకపోకలలో జూచుట కవకాశమున్న రోడ్లకు మాత్రము కడు శుభ్రత నెక్కుడు ద్రవ్యము వెచ్చించి బాగుచేయుచున్నట్లు కనుబడుచున్నది. అసధికార సభ్యుల తక్కువగల మా పురపాలకుధ్య సంఘమువారు చిన్న సందు లలోను వీధులలోను రోడ్లకు వేయించియు బాగుచేయించియు ప్రజలకష్టము లేదేవు రాకపోకల కెక్కుడు సదుపాయములు జేయుటకు ప్రశంసింపబడుచున్నార.

మా పురమునకున్న మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులో నీ సంవత్సరము నూతనముగా స్కూలు ఫయిసల్ క్లాసుకు వె ట్టిందినారు. ఇదివరకు స్కూలు ఫయిసల్ కరీక్ష తప్పిపోయిన సర్వారావుపేట దివిజనులోని ప్రాత విద్యార్థులకు వచ్చినవారి సంఖ్యని స్కూలులో చేర్చుకొనుటలేదని కిందదంతి ఆశ్చర్య నిజమైనవో నీ దివిజనలోని ప్రాత విద్యార్థులు విద్యార్థులను మునకై దూరస్థలముల కేగివడవలసి వచ్చెడి కష్టములనుండి తొలగించి సాధ్యమైనంతవరకు సాయపడి పాతకాలాధికారులు స్కూలును ఆభివృద్ధికి తెచ్చెదరు గాక.

తాలూకాబోర్డు: - సర్వారావు పేట, మాచర్ల, గురిజాల, వాచేపల్లి, ఈపూరు ఫిర్కాలకుండి మాతలాకా బోర్డుకు సభ్యుల నెక్కుకొనుటకుగాను యా నెల 18-వ తేది నియమించియుండిరి. సభ్యత్వమును గో య నేకమంది నామ నేషనులకు పంపియున్నారు. ఆయాఫిర్కాలకు 1 నామనేషను కావడవారి నామనేషనులకు ప్రయత్నముచేయుచు ఉండునైని ఆశ్చర్యణలకు విరుటకుగాను మా నివివ్యాధినిజసల్ అఫీ సరుగారు గత నెల 20-వ తేది నియమించి ఆశ్చర్యణలకు వి యుండిరి గాని యంతవఱకు సమయం నామ నేషనుల త్రిపుల ప్రయత్నపరచియుండలేదు. ఈ నెల 18-వ తేదిని జరుగనున్న ఎల్లక్షన్లకు మాదివిజన ఆఫీసరుగారు క్లెర్కుగారి యుత్త రవులనుబొంది యాపుడలచేసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఎల్ల క్షన్లయొక్క ప్రకారము ఖాళీకల్పిన లగాయతు రెండు మాస నిలు మించకుండగ యెల్లక్షను తేదీని యెర్పాటు చేయక నిలిపియుండవచ్చును గాని యుకమాను ఎల్లక్షను తేదీని నియ మించి ఆ తేదీన యెల్లక్షను నాపుడలచేయ నిలుపుట్లు గన్నట్లు

దు. వచ్చిన నామనేషనులన్నియు సరియైనవి కావని నిర్ధారణచేసినవో తిరిగి యెల్లక్షను తేదీ నియమించవచ్చును. అలా నిరాకరించినట్లును గన్నట్లును. మాదివిజన ఆఫీసరుగారు యెల్లక్షను నామనేషను యూనియన్ కళ్యముగాక యు న్నది.

సివిల్ కోర్టులు: - గురిజాలలో నూతనముగా నొక డిప్రెన్డెన్సు మునునబుకోర్టుకు బెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్ర యత్నములు జేయుచున్నట్లు వదంతి కలిగినది. ఘమాన 80 మైళ్ళకు వైదూరమునండి సర్వారావుపేటకు రావలసిన ప ల్కాడు తాలూకాలోని కడిదార్ల కష్టములను గనినెట్టి గురి జాలలో కోర్టును బెట్టుట కేర్పాటు జేయుచున్న ప్రభుత్వము వారెంతయు వందనీయును. గురిజాలలో కోర్టును బెట్టినవో సర్వారావుపేట కోర్టులోని ఫయిలు తగ్గు. అపక్రమన సత్తెనల్లి తాలూకాను సర్వారావుపేట కోర్టుక్రిందికి మార్చిన యెడల గుంటూరుకోర్టులోని కాన్సిఫయమును తగ్గించుట మూ లముగా అడివనల్ కోర్టులవరము లేకుండ వోవును. కడి దార్లకును చాల సదుపాయముగ నుండును.

క్రిమినల్ కోర్టులు: - మాగలు మేజిస్ట్రేటుగారు వచ్చిన లగాయతు దీపారాధనలు జేయించకుండగ రిగంటలకే కచ్చి రి చాలించుచున్నార. అందుచే క్రిమినల్ కోర్టునకు వచ్చు కడిదార్ల సాక్షులు మొదలగు యానప్పండికిని చాల సౌకర్య ముగ నున్నది. సమీక గాను వాస్తవ్యులకును కళవు కాల ములో నెక్కువ రొక్కమును పూటకాళ్ళవాండ్ర పాలు జేయ నవసరములేకుండ వోవుచున్నది. తిరిగి రాత్రికి తమ యిండ్లకు జేరుట కెక్కువ సదుపాయముగ నున్నది. దీనికి తోడు మా దివిజన ఆఫీసరు గారును దీపారాధనలు జేయించ కుండగ ఆయిగుంటలకే కచ్చిరిని చాలించిన పార్టీల కెక్కు డు సౌకర్యముగ నుండును. - విశేషభరతు.

కావలెను.

విద్యుత్ క్షేపలన దీపములు వెలిగించు ఇంజనుడైనమోకొనువారు కావలెను. ఇందు 1½ గుట్టుములు పవరు గల ఆయిల్ యింజను, మేగ్ నిటోయిగ్ నిషకా, స్టోరేజీబేటరీ, స్విచ్ బోర్డు, మరీ కావలసిన యితర సామానులు కలిగియుండును. ఖరీదు అతి స్వల్పము. రాజ కృపాములలోను, నాటకశాలల యందును, కల్లబులలోను యుండదగినది. నేడే ప్యాసి ధర కనుగొనుడి. ఇంజను ఒకగంట పనిచేసిన ఒకరాత్రి యిరువది దీపములు, దీపము 1-కి 16 వత్తులు శక్తిగలిగిన కాంతి యిచ్చును. ఆ యింజను యితరసమయములలో చిన్న చిన్న వనులకు ఉపయోగించుకొన వచ్చును. వ్రాసి కనుగొనుడి.

(1585) ఆంధ్ర యింజనీయరింగు కంపెనీ, కాకినాడ.

జాతక మార్తాండము

గోపాలపురం కాపురము (బ్రహ్మగిరి) ఆత్మకే వేంకట కాశ్రిగారిచే రచియింపబడి కృతమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే కలవు. ఈపుస్తకము కృద్ధతో ఒకటి రెండు సార్లు పరిశీలించియెడల తమ జనచక్రిములకు బట్టి భూకర్షవిద్యద్వర్తమాన ఫలములను జ్యోతిషుల సహాయము లేకయే తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష కాశ్రిములలోని మర్కములను అతి నూక్కుముగ గ్రహింప గలుగుదురుటకు కారంతయు సందేహములేదు. ఇందు నుమారు మాటుయే జాతకములు చక్కలతో సహా ఉదాహరణము గా విశేషించి పొందుపరచబడినవి

వెల రూపీజిగో సహక. 2-8-0. కాటలూగు కోరువారికి పంపవచ్చును. కే. యల్. యన్. సోమయాజులు, ప్రావీణులకు, గోదావరి బుక్కుడిపో, రాజమండ్రి.

శుభ స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

శుభ స్వల్పము చూచుకొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమోషధము.

శిశునొప్పులమాన్యును. వాయువుపోట్లబొపును. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదొలును. పోట్లను బోగొట్టును. ఇవి యివి యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సుందరినవలెనది. వసమూలికలచే హిందూతేజమందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకువేలు యోగ్యతా ప్రమాణము పొందియున్నది. అన్ని యశాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తొమర, తీటు, ఏనుగగట్టి, దురద, ఉంకరములవంటిచుట్టు, రసినానట, పెండ్లుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడనము చేయుగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచుకొనుట నుంచిది. శుభ 0-8-0 మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

శుభస్వల్పములకు దివ్యవృక్షము; నువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బి 1-కి శుభ 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 అ.

అమృతం జనము డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పంటివైద్యము.

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్స్

12 కెన్సెలెనలేన్, ఎగ్మోర, మద్రాసు.

ఈ రెండువైద్యులు ఏకాగ్రము చేతనైన పండ్లను పెరిగి

నేలకువేసి యుండిన మెప్పిలేకుండ పీకివేయవలెను. బలహింసైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల శుభము బంగారుచేత మాయుట, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను కంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాస్త్రప్రకారము చిక్కని తక్కువ ఛార్జీతో చికిత్సచేయ ముందకు తప్పి యున్నాము. కంటిని రీయన్వర్సు నొప్పిలేక నేతీయవలెను.

చంటి బిడ్డ

(1609)

ఇంకను శుభసౌఖ్యము, వాడి, పోతపాలు, బాలరోగములు, చికిత్సలు విశేషంబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ కతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. శుభ రూ. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, హంటురోడ్, మద్రాస్.

ఫర్మకల్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రూ 8-8-0. స్క్వాక్ రూ 7, వాటర్ మెక రూ 7-8-0, వాటర్ మెక (సేప్టికే నెల్ ఫేస్టింగ్) రూ 10-8-0, పెల్మాక్ 210 రూ 4. అల్ట్రాగ్లాడ్ రూ 2-12-0 1514) గిరిబ్రదర్స్, స్టేషనరీ తిరువల్లిక్కేరి, మద్రాసు.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరక్షణములు బహునిపుణరానాగు చేయబడును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డిత్వముచే బాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు కన్నలా సుమస్త శ్రేణిరోగములు తుదర్పబడును. కడు బీడక వదిలెను. (1568)

1. ఆంగ్లేయ వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. శుభ రూ 1-4-0. 2. టైఫాయిడు ఫీవరు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. శుభ రూ 1-0-0. వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. స్టాన్.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కాంపౌజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి డెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టిప్పుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభముగాను నుంచును. ఈ కాంపౌజిషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు డెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంటలే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రము 1-కి రూ 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

మదరాసు

5539

(ప్రొ కాంపౌజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అమృత

గర్భాశయ రోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి

ముతుకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాడ్డి గాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంభావనీనత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను తుదర్పింతు.

పెద్దబుడ్డి రూ 8.0-0. చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనా ప్రణామము, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8.0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎళుంబూరు, మద్రాస్. 166 (తాంబి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు)

పాల్వపు వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంశధములు.

1. లక్ష్మీనిలానరసము:— అశోమముల ప్లేగు రోగులకు ఈ లక్ష్మీనిలాన రసములను నిరోధింప యున్నాము. ఒకే రోజు లక్ష్మీనిలాన రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేదే. ప్లేగుకు శస్త్రోత్తమమైన సిద్ధాంశధము తోగటి తనను తాను సంతోషముగ బట్టుగలరు. పింజ్యరము, మూడిత శాస్త్రక వ్యవహారము, నన్ని పాఠము మొదలగునది తప్పక గుఱుచును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)

2. శ్రీనివాస తైలం:— ప్లేగు గడ్డకును, నుంచుల బొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.

3. కెక్వాచ రాసము:— దీనిని నేపించినప్పటినుండియే మూరమును కట్టక (కలరా) వాంఛిగేడి, శిశుభేడి, అజీర్ణ తేదలు గుఱుచు కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.

4. బాలసుఖోదయము:— చిడ్డలకు బలహాం; తియ్యని నుంచు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేడి, కృత్యము, కడుపుబ్బియుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునది గుఱుచుండిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం.

5. లోకానునార కస్తూరిమృతము:— చిడ్డలకు కలుపు యెదిరివారికి, బాతింబలకు ఉత్తమ గుణము. నుంచుము, చడితము, దగ్గు, అజీర్ణము, శిశుకాతం, పార్శ్వనాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, పింజ్యరము, దుర్బలము మొదలగు యింక కీలక రోగములను గుఱుచుచేయును. (801)

350 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాలా కర్బుతో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0

శుభి ఔషధముతో కూడ అనుపానము తేనుచుక వంశవరును శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.